Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 154 (7044). ● 15 август, 1979 йил, ● ЧОРШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

КОРЕЯ МЕҲНАТ ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ, КОРЕЯ ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ЎРТОҚ КИМ ИР СЕНГА,

КОРЕЯ ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ МАЪМУРИЙ КЕНГАШИНИНГ БОШ МИНИСТРИ ЎРТОҚ ЛИ ДЕН ОКГА

Корея озод этилганлигининг 34 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва совет халқи номидан сизларга, Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетига, КХДР Марказий Халқ Комитетига, КХДР маъмурий кенгашига ва барча корейс халқига самимий табрикларимизни йўллаймиз.

1945 йил август ойида Совет армияси милитаристик Японияни мағлубиятга учратди ва Кореяда ўзининг халоскорлик бурчини тўла бажарди. Қарийб қирқ йил давомида корейс халқига сон-саноқсиз кулфат ва машаққатлар келтирган Япония мустамлакачилик ҳукмронлигига абадий хотима берилди. Халоскор мамлакат тарихида янги даврни бошлаб берди. Корея шимолий қисмининг меҳнаткашлари биринчи марта ўз тақдирининг хўжайини бўлиб қолди ва мустақил демократик давлат барпо этиш имкониятига эга бўлди. Корейс халқи узоқ вақт мардонавор курашган миллий ва социал озодлик иши тантана қилди.

Совет кишилари қардош корейс халқини бунёдкорлик меҳнатида эришган муваффақиятлари билан табриклайди ва унга социализм қурилишида, мамлакатни тинч йўл билан демократик бирлаштириш учун курашда янги-янги муваффақиятлар тилайди.

Ишонамизки, партияларимиз, давлатларимиз ва халқларимиз ўртасида марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми принципларига асосланган дўстона муносабатлар ва ҳамкорлик социализм ва коммунизм улуғ ишининг тантанаси йўлида бундан кейин ҳам тинмай ривожланади ва мустаҳкамланаверади.

Л. БРЕЖНЕВ. А. КОСИГИН.

XI МОСКВА ХАЛҚАРО КИНО ФЕСТИВАЛИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИ ВА МЕҲМОНЛАРИГА

XI Москва халқаро кино фестивалининг қатнашчилари ва меҳмонларини сидқидилдан табриклайман.

Москва кино фестивали анъанавий бўлиб қолди ва Европа, Осиё, Африка, Американинг кўпгина мамлакатларида, Австралияда, кенг шуҳрат қозонди. Бу киноанжуман кино санъатини ривожлантиришга яхши хизмат қилмоқда, чунки халқлар тинчлиги, дўстлиги, социал тараққиёт унинг шиори бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда.

Кинематография халқлар ва давлатларни яхши қўшничилик ҳамда ўзаро ҳурмат асосида бир-бирига яқинлаштириш учун кўп иш қилиши, инсониятни уруш хавфидан халос қилиш учун ҳозирги авлоднинг масъулиятини оширишга кўмаклашиши мумкин.

Кино ижтимоий онгни шакллантиришнинг қудратли воситасидир. Шу сабабли унинг таъсиридан инсонга иллат етказиш учун эмас, балки унинг манфаатлари йўлида фойдаланиш, бу восита инсонни улуғлай олиши, одамларда олижаноб туйғулар ва фикрларни уйғотиши ғоят муҳимдир.

Бу галги Москва кино фестивали совет киносининг 60 йиллиги арафасида очилмоқда. Зотан биз ўз кинематографиямизнинг халқаро миқёсда кенг эътироф этилганини, у жаҳон маданиятини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшаётганини мамнуният билан қайд этамиз.

Мухтарам фестиваль қатнашчилари ва меҳмонлари!

Ҳар бир халқ, ҳар бир миллат санъатда ўзининг бетакрор сўзини айтиши мумкин. Бўлажак ижодий мусобақа ва томошабинлар билан учрашувлар сизларни кино санъатининг янги гўзал асарларини яратишга илҳомлантирсин. Бу галги халқаро фестиваль халқларнинг тинчлиги ва фаровонлиги йўлида кинематографиячиларнинг ҳамкорлигини ривожлантиришда катта босқич бўлиб қолишига умид қиламан.

Сизларга астойдил катта муваффақиятлар ва шахсий бахт-саодат тилайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

ҚИШЛОҚЛАРГА ШАҲАР ЧИРОЙИ

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг доимий ғамхўрлиги ва эътибори натижасида халқимизнинг турмуш маданияти ўсиб, янги социал-иқтисодий тадбирлар муваффақиятли амалга оширилмоқда.

КПСС XXV съезди, партия Марказий Комитети Пленумлари қарорларида ҳамма нарса халқ учун, унинг турмуш маданияти ва фаровонлигини ошириш учун қаратилаётганлиги ва бу масала партиянинг бош вазифаси эканлиги таъкидлаб ўтилган. Совет ҳокимияти даврида шаҳарларда бўлганидек, қишлоқларда ҳам чуқур революцион ўзгаришлар юз берди. Қишлоқ билан шаҳар ўртасидаги тафовутлар тез суръатлар билан тугатилмоқда.

Бугун қишлоқларимиз чиройига бир боқинг-а. Бир-биридан чиройли, кўркам, обод ва гўзал уй-жой бинолари, маданий-маиший муассасалар кўрган кўзни қувонтиради. Уларда аҳолининг маданий ва фаровон ҳаёт кечириши учун ҳамма нарса муҳайё. Областимизнинг қишлоқлари, посёлкалари тамомила ўзгача ҳусн олмоқда.

Коммунистик районидаги «Политотдел», Янгийўл районидаги «Ленинизм», Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозлари, Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги» совхози посёлкалари эндиликда кўркам шаҳарчаларга айланиб кетган. Кино-театрлар, кутубхона ва клублар, турли хил маданий-маиший муассасалар, ошхона ва буфетлар, чойхона ва магазинлар, боғча ва яслилар, стадион ва спорт майдонлари колхозчилар ва совхоз ишчилари хизматида. Бу хўжаликлар раҳбарлари деҳқонлар турмуш маданиятини оширишга, қишлоқларни яна ҳам кўркам ва обод қилишга доимо катта эътибор бериб келмоқдалар.

Ўзбекистон партия ва ҳукумати, область партия ва совет ташкилотлари кўрсатаётган катта ғамхўрликлар қишлоқ меҳнаткашларини ғайрат кўрсатиб фидокорона меҳнат қилишга чорламоқда. Қишлоқ хўжалиги ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш йил сайин ошмоқда.

Колхоз ва совхозларни оталиққа олган шаҳар ташкилотлари қишлоқларда турли маданий ўзгаришлар ясашда амалий ёрдам бермоқдалар. Шаҳар ва қишлоқларнинг имкониятлари, мутахассис кадрларнинг ёрдами, кучли техника базасидан тўла фойдаланиш натижасида колхоз ва совхозларда янги фермалар қурилмоқда, дала шийпонлари ҳақиқий дам оладиган, оммавий-сиёсий тадбирларнинг марказига айланмоқда. Оталиқ ташкилотлари қишлоқ қурилишини замонавий лойиҳалар асосида ташкил этиб, бу ишга энг яхши мутахассисларни, инженер-техник ходимларни сафарбар этганлар.

Халқнинг турмуш даражаси ва фаровонлигини ошириш, қишлоқлар қурилишини яхшилаш ва тезлаштириш масаласи асосий вазифа қилиб қўйилаётган ҳозирги шароитда айрим районларда ва хўжаликларда бу ғоят муҳим ишга етарли даражада эътибор берилмаётгани ачинарли ҳолдир. Лойиҳалаш ташкилотлари кўркам, чиройли уй-жой ва маданий-маиший бинолар лойиҳасини тузишга юзаки қарамоқдалар. Айрим қишлоқларда янги қурилган бинолар талабга жавоб бермайди. Улар бир хилда бўлиб, аҳолининг турмуш талаблари тўла ҳисобга олинмаган. «Ленинизм» ва «Политотдел» каби колхозларда қурилган бинолар ҳар жиҳатдан аҳолининг яшаши учун бутун имкониятлар яратилиб берилгани ҳолда айрим хўжаликларда қурилаётган биноларнинг кўримсиз, беўхшовлигини қандай баҳолаш керак.

Область, шаҳар ва районларнинг қурилиш ташкилотлари объектларни зарур материал, механизм, лойиҳа-смета ҳужжатлари билан таъминламайдилар. Биноларни қуриш учун айниқса ғишт кўпроқ талаб этилади. Текшириш натижалари шуни кўрсатдики, ғишт заводлари ўтган йилларга нисбатан яхши ишламаётир. Улар социалистик мажбурият у ёқда турсин, ҳатто йиллик планларини ҳам бажармаётирлар. Бундай аҳволни Чирчиқ ва Олмалиқ ғишт заводларида кўриш мумкин. Бу корхоналарнинг раҳбарлари бўлмағур сабабларни рўкач қилиб, ҳали ҳам эски усулларда иш юритмоқдалар. Ишчи кучи, механизмлар етишмаслигини, бошқа ташкилотлардан олинадиган материаллар вақтида етказиб берилмаслигини асоссиз рўкач қилиб кўрсатмоқдалар.

Корхоналарда планини ошиғи билан бажараётган, социалистик мажбурият ҳисобига ишлаётган бригадалар билан бир қаторда қолоқ, ойлик планларни адо этмаётган бригадалар ҳам бор. Илғорларнинг тажрибалари ўрганилмайди ва оммалаштирилмайди. Бу заводларнинг раҳбарлари қолоқликнинг олдини олиш, ишда жиддий бурилиш ясаш, план ва топшириқларнинг бажарилишини таъминлаш юзасидан алоқадор ташкилотлар ва министрликлар олдига масалалар қўймайдилар. Область партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган бюро мажлиси бу масалани муҳокама қилди. Қишлоқ қурилишини яхшилаш, капитал қурилишга раҳбарлик методларини такомиллаштириш юзасидан амалий тадбирлар белгилади.

Қишлоқларда ва посёлкаларда қурилиш ишларини яхшилаш, халқимизнинг дидига, талабига ҳар жиҳатдан мос келадиган биноларни барпо этиш — партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг муҳим вазифасидир. Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС XXV съездида қилган докладида ва партия Марказий Комитетининг Пленумларида сўзлаган нутқларида совет кишиларининг фаровонлигини оширишга, уларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга алоҳида эътибор берди. Беш йиллик якунларини баҳолашга яна бир нуқтаи-назардан: партия ўртага қўйган энг катта вазифалар қандай ҳал этилганлиги нуқтаи назаридан қараш муҳимдир, деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев партия XXV съездида қилган докладида. Бу ўринда айтиш лозим бўлган биринчи гап — КПСС XXIV съезди белгилаб берган бош вазифани ҳал этишдаги, халқнинг турмуш даражасини оширишдаги муваффақиятлардир. Ҳисобот даври мобайнида бажарилган бу қадар кенг социал программа мамлакат тарихида ҳеч қачон бўлмаган эди.

Қишлоқ меҳнаткашларининг фидокорона меҳнат қилиши ва уларнинг турмуш маданиятини яхшилаш учун барча шарт-шароитлар яратиб беришимиз керак. Қурилаётган уй-жойлар, маданий муассасаларнинг ихчам, кўркам бўлишини доимо контроль қилиб боришимиз зарур. Колхозчи ёки совхоз ишчиси кун бўйи қилган меҳнатидан сўнг ўз хонадонида маданий ҳордиқ чиқарсин. Уйларда водопровод, газ, канализация ишлаб турсин. Болаларнинг соғлом ўсиши, ёш авлоднинг ўз ота-оналарининг муносиб ўринбосарлари бўлиб етишиши учун керакли ҳамма нарсани муҳайё этайлик. Кўчалар, хонадонлар тоза, обод бўлсин. Хутор системасини тугатиб, янги қишлоқ ва посёлкалар қурайлик. Чорва фермалари қурилишини тубдан яхшилаб, уларни ҳозирги замон техникаси билан жиҳозлайлик.

Беш йилликнинг бу йилги вазифалари янада улкан ва масъулиятлидир. Она Ватанга кўпроқ қишлоқ хўжалиги ва чорвачилик маҳсулотлари, айниқса пландан ташқари кўплаб пахта етиштириб беришимиз лозим. Табиат инжиқликлари ва оби-ҳаво қийинчиликларини мардонавор енгаётган қишлоқ меҳнаткашлари ўз олдиларида турган юксак марраларни эгаллаш учун ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Бу қаҳрамонона ишларнинг илк самаралари ҳаммамизни қувонтирмоқда. Ижодий, бунёдкорлик, яратувчилик меҳнати билан банд бўлган азамат деҳқонларимиз ҳақида ғамхўрлик қилиш партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг ғоят муҳим вазифасидир.

Ғалаба районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг ўртоқ Алима Айвазова бошлиқ бўлимида ғўзани намунали йўлга қўйилган. Бўлим деҳқонлари гектаридан 45 центнердан ҳосил олиш учун барча ўз вақтида ва сифатли амалга оширмоқдалар. машинада чеканка қилиш 875 гектар ернинг ҳар агротехник тадбирларни Суратларда: механизаторлардан Собир Исроилов ва Эмир Топчи ишни бошлаш олдидан ўзаро маслаҳатлашмоқдалар. Пастдаги суратда машинада чеканка қилиш пайти.

А. Абалян фотолари.

Ташаббускор бригадада

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анвар Эгамназаров бошлиқ 3-бригадаси аъзолари бу йил сабзавот экинларидан икки йиллик план миқдорида ҳосил етиштиришга бел боғлашган.

— Аҳоли дастурхонига 2255 тонна маҳсулот етказиб берамиз, — дейди А. Эгамназаров, — бригадамизнинг барча аъзолари аҳдга яраша ҳалол меҳнат қилмоқдалар. Ҳозиргача давлатга 1520 тоннадан зиёдроқ маҳсулот топширдик.

Дарҳақиқат, айни кунларда бригада далаларида бўлсангиз, ҳосилнинг тезкорлик билан йиғиб-териб олинаётганлиги ва кечки экинларнинг гуркираб ривожланаётганлигининг гувоҳи бўласиз. Деҳқонлар дала ишларини намунали олиб бориб, барча экинлардан мўл ҳосил етиштирдилар. Эндиликда улар ҳосилни йиғиштириб олишда сифатининг бузилмаслигига ва ўз вақтида қабул пунктларига етказиб беришга алоҳида эътибор беришяпти. Мавжуд 2 гектар ердаги саримсоқ пиёздан 14 ўрнига 19 тонна, 8 гектар ердаги карамдан 319 тонна, 3 гектар ердаги бодрингдан 208 тонна, 5 гектар ердаги ош лавлагидан 28 тонна, 22 гектар ердаги помидордан 120 тонна ҳосил йиғиштириб олинди. Айниқса, пиёз етиштиришда яхши натижаларга эришилди. Давлатга 100 ўрнига 300 тонна пиёз топширилди. Бригада аҳли қабул пунктларига яна 150 тонна пиёз етказиб беришга аҳд қилган. 25 гектар ердаги эртаги картошканинг ҳар гектаридан олинган ҳосил эса 165 центнерни ташкил этди.

Айни кунларда помидор, ош лавлаги ва бошқа экинларнинг ҳосилини йиғиштариб олиш қизғин давом этяпти.

Қ. МЎЛЛАБОЕВ.

ЧЎЛДА «ОҚ ОЛТИН» УНДИРАЁТГАНЛАР

Совхозимиз ташкил этилганига 10 йилдан ошди. Дастлаб ғаллачиликка, кейинчилик, эса пахтачиликка ихтисослаштирила бошланди. Ўша маҳалда биз ертўлаларда, палаткаларда яшагандик. Ҳозирги пайтда совхознинг ҳамма бўлимларида замонавий бинолар қад кўтарган. Ҳар бир хонадонда енгил автомашина, телевизор ва «зангори олов»лар дала меҳнаткашлари хизматида.

Бу йил 6 минг 580 гектар майдонда деҳқончилик қилмоқдамиз, 2500 гектар ерда пахта етиштирилмоқда. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаати асосида дала ишларини намунали ташкил этиш бўйича қўшимча тадбирлар белгилаб олганмиз.

Бу йил ҳам оби-ҳаво ноқулай келди. Лекин ҳаётий тажрибага эга бўлган деҳқонларимиз дала ишларини моҳирлик билан ташкил этишмоқда. Область пахтакорлар Советининг тавсияларини атрофлича ўрганиб чиқдик ва культивация, озиқлантириш, суғориш ишларини ана шу тавсиялар асосида ташкил этдик. Натижада тўлиқ гектарлар ҳосил қилинди. Бу йил она-Ватанга 6 минг тонна «оқ олтин» етказиб берамиз. Ҳосилдорликни 25 центнерга етказамиз. Биринчи бўлим пахтакорлари 30 центнерлик улкан хирмон учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ҳозирги кунда ғўза қатор ораларига бешинчи марта комплекс ишлов беришни бошлаб юбордик. Совхоз бўйича 150 гектар майдондаги ғўзалар ривожланишдан орқада қолганлиги аниқланди. Бундай майдондаги ғўзаларни яхши ғўзаларга етказиб олиш учун қўшимча ишлов бермоқдамиз. Шарбат суви қўйишни икки сменада ташкил этяпмиз.

Ғўзанинг авж олишини янада жадаллаштириш мақсадида бўлимлар, бригадалар ўртасида ўзаро социалистик мусобақа уюштирганмиз. Июль ойининг учинчи ўн кунлигидаги мусобақада 1-бўлим ғолиб чиқди. Бўлимга совхоз дирекцияси, партия ташкилоти ва ишчилар комитетининг кўчма Қизил байроғи билан 200 сўм пул мукофоти берилди. Шу бўлимдаги Облоқул Ҳамроев ва Абдураҳмон Холов ўртоқлар бошлиқ бригадалар ҳам мусобақа пешқадами бўлдилар. Уларга кўчма вимпел билан бирга 80—100 сўмдан пул мукофоти берилди.

Шу кунларда ҳосил тақдирини механизаторлар ва сувчиларнинг меҳнати ҳал этади. Буни тўғри тушунган механизаторлардан Сулаймон Имомов, Аҳадқул Усмонов, Мухтор Муҳаммадиев, Абдуқаюм Худойберганов, сувчилардан Салоҳиддин Маҳкамов, Эргаш Омонов, Ҳамдам Холмуродовлар жонбозлик кўрсатиб ишлаб, кўпчиликка намуна бўлмоқдалар.

Совхозимиз меҳнаткашлари тўпланаётган ҳосилни тўлиқ сақлаб қолиш учун зарарли ҳашаротларга қарши кескин кураш бошлаганлар. Далаларда 10 та ПГС мосламаси, 5 та ОВХ-14 аппаратлари ишлатилмоқда.

Биз ғўза парваришини пахта йиғим-терими бошлангунча давом эттирамиз. Йиғим-теримга ҳам пухта тайёргарлик кўрмоқдамиз. 40 та пахта териш агрегатлари асосан тахт қилиб қўйилди.

Ўзаро мусобақа кун сайин авж олдирилмоқда. 1-бўлимнинг Маҳсудахон Мирвалиева бошлиқ бригадаси аъзолари мусобақада ҳамиша ғолиб бўлиб келмоқдалар. Бригадада ғўза уч марта озиқлантирилди, 1—2 марта қондириб суғорилди. Ҳозир ҳар бир туп ғўзада 3—4 тадан бўлиқ кўсак бор.

Жуман ака Маҳкамов ҳам энг биринчи чўлқуварлардан. У киши совхозимизнинг биринчи бўлимини бошқармоқдалар.

Бригада бошлиқларидан Холов Абдураҳмон, Аблоқулов Муҳаммади, Баҳовиддин Раҳмон, Жабборов Марқабойлар ҳам пахтачилигимизни янада ривожлантиришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб келмоқдалар.

Ўз зиммамизга олган социалистик мажбуриятларимизни СССР Конституциясининг икки йиллик байрами кунига бажарамиз.

Т. УСМОНАЛИЕВ,
Бекобод районидаги, «Ленинград» совхози бош агрономи.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА КЕНГАШ

13 август куни КПСС Марказий Комитетида марказий газеталар, журналлар, нашриётлар, телевидение ва радио эшиттириш, информация агентликлари раҳбарларининг кенгаши бўлди. Кенгаш КПСС Марказий Комитетининг «Хўжалик механизмини янада такомиллаштириш ҳамда партия ва давлат органларининг вазифалари тўғрисида»ги қарорини ва КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Планлаштиришни яхшилаш ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга хўжалик механизми таъсирини кучайтириш тўғрисида»ги қарорини бажаришда оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг ролига бағишланди.

СССР Госплани раиси ўртоқ Н. К. Байбаков планлаштириш ва хўжалик юритиш методларида кўзда тутилган ўзгартишларнинг асосий масалалари юзасидан ахборот берди. Кенг фикрлашиб олинди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари ўртоқ А. П. Кириленко нутқ сўзлади.

Кенгашда уқтириб ўтилганидек, қабул қилинган қарорлар партиянинг етук социализм шароитида мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантириш хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда XXIII, XXIV ва XXV съездларда ишлаб чиқилган иқтисодий стратегияси изчиллик билан амалга оширилаётганлигини ифода этади. Бу қарорлар КПСС XXV съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларига, СССР янги Конституциясининг қоидаларига, ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқларига асосланади.

Қарорлар планлаштириш ва экономикани бошқаришни такомиллаштиришга, демократик асосларни, меҳнаткашлар коллективларининг ҳуқуқларини айни бир вақтда кенгайтириш билан бирга давлат планининг ролини кучайтиришга қаратилган бир қанча муҳим комплекс тадбирларни ўз ичига олган. Янги техникани жорий этиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, капитал маблағлардан, хуллас халқ хўжалиги эга бўлган ҳамма нарсалардан ғоят самарали фойдаланишни иқтисодий рағбатлантиришни кучайтириш шулар жумласидандир. Планлаштириш кўрсаткичлари ва корхоналарнинг фаолиятига баҳо бериш ўзгартирилмоқда, шу жумладан корхоналарнинг ижтимоий ишлаб чиқаришга қўшган ҳиссасини аниқроқ акс эттирувчи соф (норматив) маҳсулот кўрсаткичи жорий этилмоқда.

Хўжалик механизмини такомиллаштириш борасидаги комплекс тадбирларни амалга ошириш катта ташкилотчилик иши ва тушунтириш ишларини, кундалик эътиборни тақозо қилиши таъкидлаб ўтилди. Бу тадбирларнинг моҳиятини хўжалик раҳбарлари ва барча кадрлар, ҳамма меҳнаткашлар астойдил уқиб олишлари ана шу тадбирлар ишнинг кўзини билиб тўғри амалга оширилишининг биринчи ва зарур шартидир. Янги қарорларнинг асосий қоидаларини, бошқариш ва планлаштиришни такомиллаштиришнинг ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун, экономикамизнинг бундан буёнги тараққиёти ва халқ фаровонлигини ўстириш учун аҳамиятини лўнда ва ишонтирарли қилиб тушинтириб бериш муҳимдир.

Матбуотда, телевизион кўрсатувларда ва радио эшиттиришларида хўжалик механизмини такомиллаштириш практикасини мунтазам ёритиб бориш, янги тадбирларни қўлланиш тажрибасини ва бунда олинган ижобий натижаларни яққол кўрсатиш талаб этилади. Шу билан бирга камчиликларни, консерватизм кўринишларини очиб ташлаш, эскириб қолган иш методларини, хўжалик механизмини такомиллаштиришга ҳамда ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш имкониятларидан тўла даражада фойдаланишга ҳалақит бераётган нарсаларнинг ҳаммасини бартараф этиш учун курашиш лозим.

План топшириқларини ишлаб чиқиш ва бажаришда, меҳнат ва давлат интизомини мустаҳкамлашда, иқтисодий қурилишнинг ҳамма соҳалари ва бўғинларида масъулиятни оширишда хўжалик ва план органларининг, халқ депутатлари Советларининг, касаба союзларининг, меҳнаткашлар коллективларининг роли муттасил ошиб бораётганлигини янада батафсил кўрсатиш керак.

Кенгаш иши давомида мазкур қарорларни амалга ошириш борасидаги ишларни 1979 йилги планни ва умуман ўнинчи беш йилликни бажариш, социалистик мусобақани, меҳнаткашларнинг ташаббускорлигини ривожлантириш билан боғлаб олиб бориш зарурлиги уқтириб ўтилди. Бунинг учун КПСС Марказий Комитети билан ҳукуматнинг қарорларида кўзда тутилган комплекс тадбирларни амалга оширишда янада кенг имкониятлар очилмоқда.

В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини ва ленинчи партиямизнинг XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ ҳаракатини авж олдириб юбормоқ учун матбуот, барча ахборот ва пропаганда воситалари кучидан актив фойдаланиш муҳимдир.

Шу нарса қайд этиб ўтилдики, кундалик воқеаларни ёритишда ғоят ишчанлик ва оперативлик, хўжалик юритишнинг энг яхши намуналарини ҳамда саноат, қурилиш ва бошқа тармоқларни ривожлантиришда эришилган янги ютуқларни кўрсатиш талаб этилади. Ҳосилни йиғиб-териб олиш ва асраш қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ҳамма турларини давлатга сотиш мажбуриятларини бажариш масалаларини ёритишга алоҳида эътиборни жалб этиш лозим.

Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, К. В. Русаков, М. С. Горбачев, шунингдек КПСС Марказий Комитети бўлимларининг мудирлари иштирок этдилар.

УЧИШНИНГ 170-КУНИ

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 13 август. (ТАСС). Космонавтлар Владимир Ляхов билан Валерий Рюмининг орбита бўйлаб учиши давом этмоқда.

Бугунги куннинг кўп қисми станция системалари ва агрегатлари ишлашини текшириб чиқишга, шунингдек бортавий техникавий ҳужжатлар билан ишлашга ажратилган.

Экипаж космик материалшуносликка доир катта программа доирасида «Қотишма» ва «Кристалл» установкаларида вазнсизлик шароитларида галлий арсениди ва индий антимонидидан иборат ярим ўтказкич материалларини олиш мақсадида навбатдаги икки экспериментни бажармоқда.

Кеча комплекс ичида навбатдаги медицина текширувлари куни бўлди. Велоэргометр ҳамда «Полином-2М», «Реограф», «Бета» қайд этувчи аппаратларидан фойдаланган ҳолда дозаланган жисмоний нагрузканинг космонавтлар қон айланишига таъсири ўрганиб чиқилди.

Медицина текширувларининг натижаларига кўра, Владимир Ляхов билан Валерий Рюмининг соғлиғи яхши.

«Салют-6» станцияси ҳамда «Союз-34» кемасининг ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

ЮТУҚЛАРГА МАҲЛИЁ БЎЛМАНГ...

Ферма цех партия ташкилоти активлари маслаҳатга тўпланишди. Бўлажак ҳисобот-сайлов йиғилишини уюшқоқлик билан ўтказиш учун олдиндан нималар қилиш керак? Улар шу масалани муҳокама этишди.

Цех партия ташкилоти секретари Тўлқин Деҳқонбоев активларни тузилган тадбирлар плани билан таништирди. Бу планда ҳар бир коммунист учун вазифалар конкрет тақсимлаб қўйилган эди. Муҳокамадан сўнг секретарь бошлиқ бир группа коммунистлар ҳисобот докладини тайёрлашга ўтирдилар. Клуб мудири У. Деҳқонбоев эса жой ҳозирлашга, шиорлар ёзишга киришди. Редколлегия аъзоларига деворий газетанинг янги сонини чиқариш топширилди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида цех партия ташкилоти ҳисобидаги 13 коммунистнинг барчаси иштирок этди. Ҳисобот қисқа ва лўнда бўлди. Т. Деҳқонбоев ҳисобот даврида бажарилган асосий ишларнинг ҳаммасини коммунистларга маълум қилди, йўл қўйилган камчиликларни эслатиб, коллектив эътиборини шу нуқсонларни бартараф этишга қаратди.

Колхоз фермасида ҳозир 767 бош қорамол боқиляпти. Шундан 379 боши сигирлардир. Чорвадорлар КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль Пленуми қарорларига жавобан ички имкониятларни тўлароқ ишга солиб, сут, гўшт, тухум етиштиришни ой сайин кўпайтирмоқдалар. Ферма коллективи сут соғиб олиш бўйича ҳозир йиллик планнинг қарийб 77 процентини бажариб қўйди. Ўтган етти ойда 860,1 тонна сут соғиб олинди. Гўшт етиштириш бўйича эса йиллик план бажарилди. Эл дастурхонига 81,3 тонна гўшт етказиб берилди.

Коллектив учун бу ютуқлар чегара эмас. Чорвадорлар йил давомида 1650 тонна сут, 115 тонна гўшт етиштириш, 90 минг дона тухум топшириш мажбуриятини олишган. Ҳозир бутун эътибор мана шу марранн эгаллашга қаратилган.

Цех партия ташкилотининг ҳисобот даврида бўлиб ўтган йиғилишларида ишлаб чиқаришни ривожлантириш, социалистик мусобақа самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш билан боғлиқ масалалар бир неча бор муҳокама қилинди.

Фермадаги ҳар бир чорвадор мусобақага жалб этилган. Ҳар ойда мусобақага якун ясалиб, илғорлар рағбатлантирилмоқда. Чорвадорлар ўз зиммаларидаги вазифаларни яхши билишади. Сут соғувчи Дилафруз Собитова қарамоғидаги 20 бош сигирдан йил давомида 100 тонна сут соғиб олишга сўз берган. Актив коммунистнинг шу кунгача топширган сути 60 тоннадан ошиб кетди. Д. Собитова ишлаб чиқаришда илғор бўлиши билан бирга партия ташкилоти ҳаётида ҳам актив иштирок этяпти. Секретарь ўринбосари, редколлегия аъзоси сифатида коллектив ўртасида катта сиёсий-тарбиявий ишлар олиб бормоқда.

Партия топшириғи — активлик мактабидир. Ферма коммунистларининг ҳар бири маълум топшириққа эга. Санобар Низомова, Зарифа Шобобоева халқ контроли постига аъзо қилиб сайланган. Улар ем-хашак сарфиёти, сутнинг тозалиги устидан пухта назорат ўрнатишган. Механизатор Толип Ҳокимов эса агрегатларни унумли ишлатиш ва намунали сақлашга жавобгардир.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққан сут соғувчилар Д. Собитова, Н. Тожимуродова, ферма мудири Н. Исабоев ўртоқлар ютуқларни таъкидлаш билан бирга асосий эътиборни йўл қўйилган нуқсонларга, уларни бартараф этиш йўлларига қаратдилар. Тўғри, ҳисобот даврида чорвачиликни ривожлантириш бўйича кўп ишлар қилинди. Ажойиб ютуқлар қўлга киритилди. Лекин асл коммунист ютуқларга маҳлиё бўлиб қолмайди. Фермада ҳали камчиликлар оз эмас. Меҳнат интизомининг сустлиги учун айрим ҳолларда сигирлар ўз вақтида соғилмай қолаяпти. Моллар парвариши кўнгилдагидек бўлмаётганлиги учун ҳам сутнинг мойлилик даражаси пасаймоқда. Фермада кўп ишлар ҳали қўлда бажарилмяпти. Иш жараёнларини тўла механизациялаш устида кам қайғурилмоқда.

Нотиқлар бажарилган ишларга танқидий кўз билан қараб, партия ташкилотини яна ҳам актив фаолият кўрсатишга даъват этдилар. Ишни яхшилашга ёрдамлашувчи бир қатор конкрет таклифлар билан чиқдилар. Фермадаги артезиан қудуғини ремонт қилиш тўғрисида ҳар куни гап бўлаяпти-ю, амалда бирон иш қилинмаяпти. Моллар парваришини яхшилаш учун янги типовой емхона қуриш керак. Соғилаётган сутнинг мойлилик даражасини кун сайин ўлчаб бориш учун ферманинг ўзида кичикроқ бир лаборатория ташкил этиш лозим.

Йиғилишда оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларни яхшилашга эътибор билан қараш лозимлиги уқтирилди. Ферма бўйлаб осиб қўйилган нурсиз шиорлар киши қалбига жаз этиб тегмайди. Партия йиғилишларида идеология ишлари кам муҳокама қилинади. Кун тартибига хўжалик темасидаги масалалар қўйилади-ю, аммо сиёсий ўқув ва иқтисодий таълим самарадорлигини ошириш, лекция пропагандасини яхшилаш, кадрларни тарбиялашга оид масалалар эътибордан четда қолмоқда. Ҳисобот даврида бор-йўғи икки марта кинотеатрларга маданий юриш уюштирилиб, 4—5 марта лекция ўқилибди, холос. Шу фактнинг ўзиёқ сиёсий-тарбиявий ишлар анча орқада эканлигини кўрсатиб турибди.

Бу соҳада колхоз партия ташкилоти қуйи ячейкаларнинг кўмакдоши, яқин маслаҳатчиси бўлиши, улар ҳаракатини аниқ мақсад сари йўналтириб туриши керак. Ҳозирча бу иш талаб даражасида эмас. Партбюро кўпроқ хўжалик ишлари билан бўлиб, қуйи ячейкалар жанговарлигини ошириш, коммунистлар активлигини ўстириш, сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтиришга иккинчи даражали вазифадек қарамоқда.

Ҳисобот-сайлов йиғилиши қабул қилган қарорда цех партия ташкилотининг бундан буёнги вазифалари белгилаб берилди. Қарор ижросини таъминламоқ учун яна ҳам актив ҳаракат қилмоқ керак.

Ж. НОСИРОВ,
Тошкент районидаги Навоий номли колхоз.

КЕЛАЖАКНИНГ ЭНЕРГЕТИКА МАНБАИ

ФАНИМИЗ УФҚЛАРИ

Водород Д. И. Менделеев даврий жадвалининг биринчи группасига мансуб химиявий элемент бўлиб, одатдаги шароитда рангсиз, ҳидсиз ва таъмсиз газдир. Металларга кислоталар таъсир этилганда ёнувчи газ ажралиб чиқиши ҳақидаги маълумотлар кимёгар олимлар томонидан ўн олтинчи — ўн еттинчи асрдаёқ айтиб ўтилганди. XVIII аср ўрталарида Г. Кавендиш бу газни текширишга уринди ва уни «алангаланувчи ҳаво» деб атади. Олим мана шу флогистон бўлса керак деб хато кетди.

Ундан бироз кейин бундай «ҳаво» устида машҳур олим А. Лауазе иш бошлади. Газ таркибини текшириб, унинг мураккаб эканлигини исботлади, синтез йўли билан тажрибасини амалда тасдиқлади ва уни янги элемент сифатида таърифлади. Шундай қилиб, табиатда кенг тарқалган (ер пўстлоғи миқдори бўйича бир процент) бирикма ўзига водород деган ном олди (водород сўзини 1824 йили М. Ф. Соловьев таклиф этган, лотинча номи «хидроген»дир). Лекин, у эркин ҳолда кам учраши билан характерланади.

Плазма сифатида Қуёш ва кўпгина юлдузлар массасининг ярмисини, юлдузлараро муҳит ҳамда газ туманликларининг (шу жумладан, машҳур Сомон йўлининг ҳам) асосий қисмини ташкил этади. У бир қатор планета, комета ва бошқа осмон жисмларида эркин ҳолда ёки бўлмаса метан, аммиак, сув, силан, радикаллар, гидроксил группаси каби ва бошқа ҳолатларда учрайди. Демак водородни фақат Ер элементигина эмас, балки бутун кенг олам, бошқача айтганда коинот элементи дейилса ҳам бўлади.

Дастлаб, водород ёқилғи сифатида кўзга ташланган эди. Ҳали 19 асрнинг бошларидаёқ водородда ҳаракатланувчи машиналар вужудга келганди. Лекин, вақт ўтиши билан водородда ишловчи двигателларга бўлган қизиқиш камайиб кетди. Иккинчи жаҳон уруши йиллари водороддан дирижаблларда фойдаланилди. Ҳозирги кунда жаҳон олимлари водородни келажакнинг идеал ёқилғиси деб билмоқдалар.

Бунинг боиси нимада? Аввало, водород ёнганда, ундан фақат сув ҳосил бўлишида. Бу, биринчидан. Иккинчидан эса, бензин, керосин, дизель ёқилғиси ва бошқалар ёнганда ҳосил бўлувчи кўплаб заҳарли ва зарарли газлардан қутилинади. Учинчидан, сувнинг ўзидан яна водород олиниб, ёқилғи сифатида фойдаланилаверилади.

Водороднинг ёқилғи сифатида юзага чиқиши келажакда ундан энергетика манбаи сифатида фойдаланишни тақозо этади. Юқорида айтиб ўтилганидек, унинг табиий манбалари битмас-туганмасдир. Арзон ва асосий манба сифатида сувдан фойдаланилади. Бундан ташқари водород бензин ва бошқа ёқилғилар олдида бир мунча афзалликларга ҳам эга. Масалан, бир килограмм водород ёнганда 28 минг катта калория иссиқлик ажралади. Бу миқдор бир килограмм нефть ёки нефть маҳсулотлари ёнганда ҳосил бўладиган энергиядан уч марта, тошкўмирникидан эса тўрт марта кўп демакдир.

Ҳозирги вақтда водородда ишлаётган юк автомашиналари, такси, автобус ва бошқа транспорт воситаларини ватанимизнинг шимолий қисмидаги шаҳар ва қишлоқлардагина эмас, шу жумладан Тошкент ва унинг атрофларида ҳам кўраяпмиз. Ҳар кубометри 90 граммга тенг бўлган водород баллонларда жойланиб, машина остида сақланаверади.

Украина ССР Фанлар академияси машинасозлик проблемалари институтида учқун билан ўт оладиган поршенли двигателлар группасининг олимлари «водород» автомобилини яратдилар. Водород автомобилига айлантирилган «Волга»ни йўлда синовдан ўтказилганда двигателнинг ўртача фойдали иш коэффициенти 25 процентга кўтарилганлиги маълум бўлди.

Тоза водородни баллонларда сақлаб олиб юришдан кўра уни яхши ютувчи металл гидридларидан фойдаланиш мақбул деб топилди. Палладий, платина, никель ва титан водородни яхши ютади ва керагида яна қайтиб беради. Бир ҳажм палладий ўзига 900 ҳажм водородни «жойлаштира» олади.

Водороддан ҳаво транспортида ҳам фойдаланиш кўзда тутилмоқда. Бунда иқтисодий эффективлик икки баравар ошади. Суюқ водородда ишловчи самолётлар гипертезлик (ўта юқори) билан учишга қодир бўлади. Келажакда аэрокосмик кемалар ҳам ана шундай ёқилғида ишлайди.

Водород металлургияда ҳам қўлланилиши кўзда тутилмоқда. У ажойиб ёқилғи бўлиши билан бир қаторда темирнинг қайтарилиши учун зарур бўлган кўмир билан кокснинг ўрнини босувчи модда бўлиб ҳам хизмат қилади.

Қудрат АҲМЕРОВ,
химия фанлари кандидати, доцент.

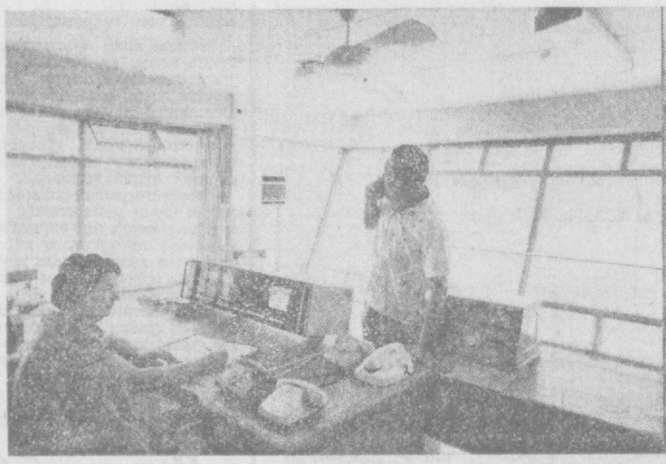

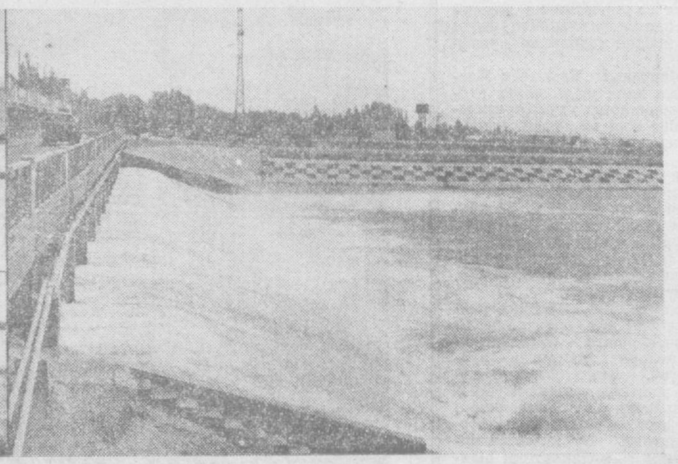

Юқори Чирчиқ гирдоузели системасининг 24 объектида дистанцион бошқариш установкалари ишга туширилди. Улар Тошкент ва Сирдарё области далаларига сув етказиб берувчи тақсимлаш участкаларидаги ишларни автоматик равишда бошқариш имконини беради. Дистанцион бошқариш замонавий электрон аппаратлар ёрдамида фақат бир киши — диспетчер томонидан амалга оширилади.

Суратларда: чапда —сув узели диспетчери Екатерина Соляник ва бош инженер Сулаймон Еганқулов. Ўнгда гидроузеллардан бирида.

Г. Пун фотоси. (ЎзТАГ).

ЧЕВАРЛАР

Сретенко қишлоғидаги аҳолига маиший хизмат кўрсатиш яхшиланмоқда. Маиший хизмат уйининг бичиш-тикиш цехи чеварлари, айниқса ўзларининг намунали хизматлари билан кўпчиликни хушнуд этмоқдалар.

Робия Умарова коллективнинг илғорларидан саналади. У ўз маҳорати ва ишчанлиги билан корхона чеварлари ўртасида катта обрў қозонган. У тиккан кийим-кечаклар ҳамма вақт буюртмачилар томонидан яхши баҳоланаётир.

Цехда Зебихон Абдуллаева, Норхол Шукурова ва Сайлихон Тожиева каби чеварлар ҳам ўзаро социалистик мусобақа асосида меҳнат қилиб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Ана шу чеварларнинг ғайрати туфайли маиший хизмат уйи эришаётган кўрсаткичлар йил сайин яхшиланиб боряпти.

М. РЎЗИМАТОВ,
Бекобод райони.

БОЙ ЭКСПОЗИЦИЯ

Социалистик Чирчиқ тарихий ёдгорликларга бой шаҳар. Шаҳар ўлка музейи экспонатлари орасида ана шундай ноёб материаллар анчагина.

Ҳозир музейнинг жойларда филиаллари ҳам ишлаб турибди. Область болалар туристик станцияси ҳузурида очилган филиалда «Шаҳар ўтмишининг жонли кўзгуси» деган алоҳида экспозиция ташкил этилди. Бу ерда қадимий Шахрихон ёдгорликлари намуналари билан ҳам танишиш мумкин.

Шунингдек, Бурчмулла ва Хўжакент қишлоқларидан олиб келинган ноёб экспонатлар ҳам филиалга қўйилди.

МЕҲНАТ ВА АТЕИСТИК ТАРБИЯ

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

Мамлакатимизда коммунистик жамият жадал суръатлар билан қурилаётган ҳозирги кунда, меҳнатга коммунистик муносабат совет кишиларининг биринчи ҳаётий эҳтиёжига айланиб бормоқда.

Ривожланган социализм шароитида меҳнатнинг социал-иқтисодий мазмуни ҳамда ижтимоий-сиёсий аҳамияти тўла-тўкис намоён бўлиб, шунинг ўзи коммунистик тарбиянинг актив фактори ролини ўйнамоқда. Ижтимоий-фойдали меҳнат кишиларни ижодий фикрлашга ўргатади, дунёқарашини шакллантиради ва янги инсонни камол топтиришда муҳим омил бўлиб хизмат қилади. Шунинг учун ҳам Коммунистик партия социалистик ва коммунистик жамият қурилиши жараёнида тўпланган бой тажрибага суянган ҳолда идеология ишларида ижтимоий-фойдали меҳнатдан тарбиявий мақсадларда кенг фойдаланишга алоҳида эътибор бериб келмоқда.

КПСС XXV съезди барча тарбиявий ишларнинг самарадорлигини ошириш ҳақида алоҳида кўрсатма бериб, олимлар олдига муҳим вазифаларни қўйди. Жумладан, «етук социализм жамиятидаги меҳнатнинг характери ва мазмунини» тадқиқ қилиш ана шундай вазифалардан бириднр. Яқинда нашр этилган «Меҳнат ва атеистик тарбия» (Масъул муҳаррир: фалсафа фанлари доктори М. Баратов., Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти, 1979 й.) монографияси республикамиз олимлари томонидан шу проблема бўйича кенг миқёсда олиб борилган илмий-тадқиқот ишларининг дастлабки натижасидир.

Монографиядан ўрин олган фалсафа фанлари кандидати Н. Х. Саидовнинг «Социал ўзгаришлар ва атеистик тарбия» деган мақоласида муаллиф социалистик тузумнинг чинакам афзаллигини кўрсатиб, диннинг йўқолиб ва атеизмнинг ривожланиб бориши қонуний жараён эканлигини конкрет мисоллар асосида исботлайди ҳамда ғоявий муҳолифларимизнинг гўё СССРда диндорларга нисбатан зўрлик ишлатилаётганлиги ва диний ташкилотларга нисбатан маъмурий таъсир ўтказилаётганлиги тўғрисидаги бўҳтонларни кескин фош этади.

Инсоннинг маънавий-аҳлоқий фазилатларини камолга етказишда ижтимоий-фойдали меҳнатнинг роли ва аҳамиятини марксизм-ленинизм классиклари чуқур таҳлил қилиб берганлар. Фалсафа фанлари доктори профессор О. Б. Бозоров «Меҳнат тўғрисидаги диний таълимотнинг реакцион моҳияти» мақоласида К. Маркснинг гениал асари «Капитал»дан, Ф. Энгельснинг «Маймуннинг одамга айланиш процессида меҳнатнинг роли», «Табиат диалектикаси» асарларидан далиллар келтириб, кишилик жамиятининг пайдо бўлиши ва ривожланишида меҳнатнинг асосий ҳал қилувчи роль ўйнашини диалектик материализм асосида тушунтириб беради. «Марксизм-ленинизм классикларининг таълим беришларича, — деб таъкидлайди муаллиф, — меҳнат фақат яшаш манбаи бўлиб қолмасдан, балки кишилик жамиятининг олға қараб тараққий этишини таъминловчи буюк кучдир», (40-бет). Шунингдек, мақола муаллифи исломнинг «муқаддас» китоби Қуръонда меҳнатнинг ижтимоий моҳияти, тараққиёт манбаи эканлиги нотўғри талқин этилиб, шу орқали меҳнаткаш омманинг онги диний оғу билан заҳарланганлиги хусусида ҳам тўхталади.

В. И. Лениннинг «Меҳнатсиз турмуш — ўғрилик, санъатсиз турмуш-ваҳшийлик» деган сўзлари кўпчиликка маълум. Максим Горькийнинг фикрича, яхши ишлаш — яхши яшашдир. «Мен меҳнат нималигини биламан, — деб ёзган эди у, — меҳнат ер юзидаги барча қувонч ва гўзалликлар манбаидир». Дарҳақиқат, меҳнатни улуғлаб, халқ кўп асрлар давомида ажойиб мақоллар, достонлар, эртаклар, маталлар тўқиган. Фалсафа фанлари кандидати С. Э. Азимов «Меҳнат тарбиясининг манбаи хусусида» мақоласида ўзбек халқ мақолларига, «Уч оғайни ботирлар», «Дурадгор билан машиначи», «Ширин уйқу» сингари ўзбек халқ эртакларига мурожаат қилади ва унда халқ ўзининг реал ҳаётини ва орзу-ҳавасларини афсона шаклида тасвирлаб, унинг қачонлардир воқеликка айланишига умид боғлаганликларини кўрсатади, халқ қўшиқлари ва ҳикматли сўзларидан мисоллар келтиради, уларнинг тарбиявий аҳамиятига китобхонлар диққатини жалб этади. Айни пайтда халқ орзу қилган афсона шаклидаги ғоялар бизнинг замонамизда ҳақиқатга айланаётганлигини кўплаб ёрқин мисолларда ишонарли қилиб кўрсатиб беради.

Мамлакатимизда юксак меҳнат унумдорлиги учун кураш жараёнида янги типдаги меҳнаткаш — тинмай изланувчи, ҳар томонлама етук, фаннинг сўнгги ютуқлари ва илғор тажрибани яхши билувчи ҳамда улардан моҳирона фойдаланувчи, ўз ишига ижодий муносабатда бўлувчи, жамият бахт-саодати учун жон куйдирувчи, ишчан ва билимдон кишилар шаклланмоқда. Бунда коммунистик тарбия масалаларини ҳал этишда меҳнатдан восита сифатида фойдаланиш яхши натижалар бермоқда. Фалсафа фанлари кандидатлари М. Далиев «Меҳнат тарбияси ва атеистик дунёқараш», У. Шокиров, Т. Оқмуродов «Меҳнат активлиги ва атеистик тарбия», Н. Х. Саидов «Атеистик тарбияни комплекс олиб бориш — самарадорлик омили» деган мақолаларида шу хусусда фикр юритиб, мамлакатимизда рўй берган туб революцион ўзгаришлар туфайли совет кишиларининг дунёқараши, психологияси, одатлари, ҳулқ-атвори, маънавий ҳаёти, динга ва диний ташкилотларга муносабатлари ўзгарганлиги, совет кишиларининг асосий қисми диндан воз кечиб, коммунистчасига ишлаб, социалистик мусобақани авж олдираётганлиги ҳамда уларнинг коммунистик онглилигини шакллантиришда ижтимоий-фойдали меҳнатнинг муҳим омил бўлаётганлиги конкрет социологик тадқиқот материаллари асосида ёритилади.

Меҳнаткашларни илмий-атеистик руҳда тарбиялаш соҳасида ҳозиргача анчагина ишлар қилинди ва қилинмоқда. Аммо, социалистик идеологиянинг ғалабаси туфайли барча меҳнаткашлар онгидаги эскилик сарқитлари тамомила йўқолди, деган гап эмас. Эскилик қолдиқларидан, ўтмишнинг урф-одатларидан тамомила қутила олмаган кишилар ҳали ҳам ҳаётимизда учраб туради. Бу ҳақда фалсафа фанлари кандидати Н. Эгамбердиев «Ислом сарқитларининг намоён бўлиш формалари ва унга қарши курашда ижтимоий-фойдали меҳнатнинг роли» мақоласида диний сарқитларни бартараф этиш, кишиларни илмий-материалистик, атеистик руҳда тарбиялашда ижтимоий-фойдали меҳнатнинг ўрни ва ролини кўрсатиб беради: «...Ижтимоий-фойдали меҳнат туфайли кишиларнинг онгида ҳам катта ўзгаришлар юз бермоқда. Улар энди мўл ҳосилнинг гарови, дин ҳомийлари таълим берганидек, бирор илоҳий куч ва худонинг ҳоҳиши ёки амри эмас, балки астойдил меҳнат қилиш эканлигини яхши биладилар. Киши роҳатини диний қоидалар асосида эмас, коммунистик меҳнат принципларини ўз ҳаётида амалга ошириб, ўзига, ўз кучига ишониб, жамият бахт-саодати йўлида ва халқ учун фидокорона меҳнат қилгандагина топади, дин ваъда қилган йўқ жаннатни эмас, ўз қўли билан коммунизм жамиятини қуриб, бахтли ҳаётга эришади», — деб таъкидлайди.

Динга қарши курашда турмушимизга сингиб бораётган янгича меҳнат анъаналари муҳим аҳамиятга эгадир. Меҳнат анъаналарининг атеистик моҳияти шундаки, улар совет кишиларида илмий дунёқарашни таркиб топтиришда, коммунистик ғояларни уларнинг онгига сингдиришда катта роль ўйнади. Фалсафа фанлари кандидатлари Т. Узоқов, А. Ҳасановлар «Меҳнат анъаналари ва уларнинг атеистик моҳияти» мақоласида жумладан, кексаларнинг меҳнат анъаналари ва бой тажрибаларидан кенг фойдаланиш хусусида конкрет социологик тадқиқот материаллари асосида фикр юритади.

Китоб баъзи камчиликлардан ҳам холи эмас. Айрим фикрлар қайта-қайта такрорланади, таҳрирбоп жумлалар, мунозарали мулоҳазалар бор. Жумладан, 36-бетдаги цитата 64- ва 131-бетларда, 37-бетдаги фикрлар 83-бетда қайта такрорланади. Ноаниқ жумлалар ва иборалар 7, 12, 37 ва бошқа бетларда ҳам учрайди.

Умуман, «Меҳнат ва атеистик тарбия» монографияси юқорида қайд қилинган камчиликларга қарамай атеистик тарбияга оид адабиёт хазинасига қўшилган муносиб ҳиссадир.

Қ. ОРИПОВ,
Островский номидаги театр ва рассомчилик институти фалсафа кафедрасининг катта ўқитувчиси, фалсафа фанлари кандидати.

С. ҲАСАНОВ.
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси И. М. Муминов номидаги фалсафа ва ҳуқуқ институтининг кичик илмий ходими.

РЕСПУБЛИКАМИЗ БЎЙЛАБ

ПОСЕЛКАНИ «ГУЛАНБОҒ» ДЕБ АТАШДИ

ХИВА районидаги Фрунзе номли колхозда 180 ўринли болалар комбинати очилди. Мактабгача тарбия муассасаси СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг дипломи билан тақдирланган «Гуланбоғ» посёлкасининг бош кўчасида жойлашди.

Кенг, равон кўчаларнинг икки чеккасига манзарали дарахтлар ўтқазилган бўлиб, янги уйларга ана шу дарахтлар соя ташлаб турибди. Бу ерда мармар ва гранит билан ишланган ва 1.200 томошабинга мўлжалланган зали бўлган маданият саройи, мактаб, касалхона, маиший хизмат уйи, магазинлар ва бошқа маданий-маиший объектлар қурилган. Посёлкада маданият ва истироҳат боғи ҳам бор.

Колхозда беш йиллик бошидан буён пахтакорларнинг 400 оиласи янги уйларга кўчиб ўтди. Бу йил яна 100 квартира қуриш мўлжалланмоқда.

* * *

ҚИШЛОҚ КИТОБСЕВАРЛАРИ УЧУН

НАМАНГАН областининг қишлоқ кооператорлари Чуст районида иккита янги китоб магазини очдилар. Ёруғ биноларда ижтимоий-сиёсий, техникавий, бадиий адабиёт сотиладиган бўлимлар жойлашди. Иккала магазин ҳам ўзига-ўзи хизмат қилиш методи билан ишламоқда.

Республиканинг қишлоқ аҳолисига хизмат қилувчи ихтисослаштирилган китоб магазинлари тез кўпайиб бормоқда. Кооператорлар беш йиллик бошидан буёнгина ўттиздан зиёд шундай савдо шоҳобчаларини очдилар, эндиликда эса уларнинг сони республика матлубот жамиятлари союзи системасида 360-тага етди. Янги китоб магазинларини қуриш билан бир қаторда эскилари реконструкция қилинмоқда—улар кенгроқ, ёруғроқ бўлиб қолмоқда. Бу ишлар меҳнатни бошқаришни илмий ташкил этиш ва рационализация марказий институти Тошкент филиали ходимларининг тавсияларига мувофиқ ўтказилмоқда.

* * *

«ЧАЙКА» ТАКЛИФ ЭТАДИ

САМАРҚАНД областининг Иштихон посёлкасида оқшомлари янги «Чайка» кафесининг чироқлари порлайди. Бу ерда миллий нақшлар билан безатилган шинам залларда бир вақтнинг ўзида 80 киши ҳордиқ чиқара олади. Кафе вестибюлида газеталар, совғалар сотиладиган киоскалар очилган.

Ҳозир республиканинг қишлоқ жойларида ўнлаб янги кафе, ресторан, ошхоналар қурилмоқда. Уларнинг залларида қулай мебель ўрнатилмоқда, ошхоналари эса ҳар хил таом тайёрлаш имконини берадиган энг янги асбоб-ускуналар билан жиҳозланмоқда.

* * *

ҚИШЛОҚ БИНОКОРЛАРИНИНГ СОВҒАСИ

«БУХАРАОБЛ С Е Л Ь СТРОЙ» трестига қарашли Шофиркон механизациялаштирилган колоннасидан Деҳқон Қодиров бошлиқ комплекс бригаданинг аъзолари янги қишки кино театрни барпо этиб бўлдилар. Объект муддатидан бир ой барвақт қуриб битказилди.

Кино театр район марказидаги янги қурилишларнинг архитектура ансамблига жуда мос бўлиб тушди. Унинг томоша зали 420 кишига мўлжалланган. Кенг фойеда совет ва ўзбек кинематографиясининг ривожланиш тарихини тасвирловчи виставка ташкил қилинган. Бу ерда қишлоқ меҳнаткашларининг маданий ҳордиқ чиқариши учун барча шарт-шароитлар яратиб қўйилган.

(ЎзТАГ).

Башориддин Салоҳиддинов В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор ишчиларидан ҳисобланади. Ўз касбини пухта эгаллаган дурадгор нормани доим ортиғи билан бажаради. Сменадаги ўртача иш кўрсаткичи 130 процент ва ундан ҳам ошиқроқ бўляпти. Суратда: Б. Салоҳиддинов иш устида.

А. Кашапов фотоси.

ЮҚОРИ ҲОСИЛ УСТАЛАРИ

Бундан уч, тўрт йил олдин Калинин районининг Қорасув зонасида помидордан жуда кам ҳосил етиштириларди. Бунинг сабаби ниҳоллар вояга етиши олдида турли хил касалликларга чалинар, қишлоқ хўжалик зараркунандаларига ем бўларди. Ўтган йили ана шу зонадаги Оржоникидзе номли колхоз деҳқонлари помидордан ҳар йилгидан кўп ҳосил йиғиштириб олдилар. Гектар бошига 40 тоннадан хирмон кўтарилди. Колхознинг илғор бригадаларида ҳосилдорлик ўртача 70 тоннаданга тўғри келди. Хўш, колхоз сабзавоткорлари бу ютуқни қандай қўлга киритдилар ва бу йил помидордан қанча ҳосил олишмоқчи?

Яқинда ана шу колхозга қарашли помидор пайкалларида бўлдик. Қулф уриб ўсаётган, барглари ям-яшил помидор палакларини кўриб, олийҳиммат деҳқон меҳнатига таҳсинлар ўқидик. Ҳақиқатан ҳам ер колхоз деҳқонларига бутун саҳийлигини тўкиб сочганга ўхшайди. Ишлови, озуқаси оби-тобида берилган ниҳоллар баравж ўсган. Ҳосил тугунларига бой шоҳлар салкам бир метрли пуштани текис қоплаган. Ҳозир ҳосил ғарқ пишган пайт эмасми, теримчилар зўр ғайрат билан қип-қизил помидорларни яшикларга теришмоқда. Колхоз раиси Султон ака Ғиёсов ва партком секретари Собир ака Айтубоев билан дала айланардик.

— Мана буни қаранг, — деди Султон ака чойнакдек келадиган лоларанг помидорни палакдан узиб оларкан, — нақ бир кило келади-я.

— Яхшиси тортиб кўрмаймизми, — таклиф киритиб қолди Йўлдош Иброҳимов.

Олти дона помидори торозига қўйилди. Уч килою, уч юз грамм.

— Демак ҳар биттаси 550 граммдан, — дея ҳисоб-китоб қила бошлади раис. — Чакки эмас. Ўртача ҳисоблаганда ҳар бир помидор 250 граммдан тош боссин деб фараз қилайлик. Агар Йўлдошвой, помидорни чиритмай, исроф қилмай йиғиштириб олсанг марра сеники. Гектаридан бемалол минг центнердан ҳосил олаверасан.

— Ўтган йили Йўлдошвойнинг бригадаси ҳар гектар ердан 70 тоннадан помидор ҳосили етиштирганди, — дея суҳбатга аралашди партком секретари Собир Айтубоев, — бу йил коллектив 80 тоннани кўзламоқда.

Бригада пайкалларини айланиб, ҳақиқатан ҳам бу ерда мўл-кўл ҳосил тўпланганига тўла ишонч ҳосил қилдик. Миришкор деҳқонлардан бўлиқ ҳосил етиштириш сирларини сўрадик. Энг муҳими кўчат сара ва соғлом бўлиши керак экан. Шунинг учун ҳам бригада миришкорлари аъло «Волгоград» навли помидор уруғидан кўчат етиштиришди, ўзлари пикировка қилишиб, ўзлари қалб қўрлари билан парвариш этишди. Ниҳоллар 10 апрелдан бошлаб далага ўтказилди. Ҳар гектар ерга 100 тоннадан маҳаллий ўғит солиниб, яхшилаб тўйдирилган, бўрсилдоқ тупроққа экилган ниҳоллар қисқа вақт ичида ўзини тутиб олди. Шундан сўнг кўчатлар пешма-пеш қондириб суғорилди, икки марта культивация, бир марта чопиқ қилинди. Ҳашарот ва турли касалликларга қарши икки марта дориланди. Лекин бирор марта ҳам минерал ўғитдан фойдаланилмади. Мана энди бунинг эвазига мазали, йўлга чидамли, йирик, сергўшт, чиройли помидор етиштирилди.

— Кўпчилик деҳқонлар помидор пишгандан сўнг парваришини бўшаштириб юборишади, — дейди колхоз бош агрономи Эргаш ака Пўлатов. — Бизда эса ҳар теримдан сўнг пайкалдаги бегона ўтларни юлиб ташлаб, эгат ичини юмшатамиз. Кейин шарбат суви оқизамиз. Қарабсизки, ер кўпчиб, ҳосил тугунчалари кун сайин йириклашаверади.

Ҳақиқатан ҳам колхоз помидорзорларини айланиб, агрономнинг гапига тўла ишонч ҳосил қилдик.

Деҳқонлар ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида ҳар гектар ердан 60 тоннадан помидор ҳосили олиш учун астойдил меҳнат қилишмоқда.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти ҳосил йиғим-теримини бир маромда ўтказиш учун аниқ тадбирлар белгилашган. Шу кунгача давлатга 250 тоннадан ортиқ помидор жўнатилди. Помидор ҳосилини нест-нобуд қилмай йиғиб-териб олишда Й. Иброҳимов, К. Давлатов, О. Мирисломов ўртоқлар бош бўлган бригадаларнинг деҳқонлари бошқаларга ўрнак бўлишмоқда.

Шуниси қувончлики, колхоз деҳқонлари бу йил фақат помидордангина эмас, балки бошқа сабзавот экинларидан ҳам юқори ҳосил олиш учун курашмоқда. Улар жами давлатга 8000 тонна сабзавот топшириб, ҳосилдорликни ўртача 40 тоннага етказишга аҳд қилишган. Шу кунларда колхоз далаларида бўлган киши деҳқонлар ана шу мажбуриятга яраша меҳнат қилишаётганининг гувоҳи бўлишади. Хўжаликда эртаги экинлар ҳосили оби-тобида йиғиштириб олинди. Ҳозиргача аҳоли дастурхонига салкам 4000 тонна сабзавот маҳсулотлари тортиқ этилди. Миришкор деҳқонлар кечки экинлардан мўл ҳосил олиш учун парваришни ҳам намунали олиб боришмоқда.

Н. ҚОДИРОВ.

БЕКОБОДДАГИ ўрмон хўжалиги ходимлари табиатни муҳофаза қилиш билан биргаликда белгиланган ишлаб чиқариш планларини мунтазам ортиғи билан адо этиб келмоқдалар. Суратда: хўжаликнинг директори (ўнгдан учинчи) ўртоқ Ё. Усмонов бўлим ва бригада бошлиқлари билан.

Х. Аввалов фотоси.

ТОШКЕНТ РАЙОНИДА

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

РАЙОН хўжаликларида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини йиғиштириб олиш ва давлатга сотиш қизғин давом этаётир. Деҳқонлар бу йил, айниқса, пиёздан мўл ҳосил етиштирдилар. Навоий номли колхоз аъзолари шу кунгача пландаги 520 тонна ўрнига 1069 тонна маҳсулот топшириб, бу борадаги планни икки баравардан ошириб бажардилар. С. Раҳимов номли колхозда ҳам ана шундай юксак натижа қўлга киритилди. Эл дастурхонига 400 тонна ўрнига 971 тонна пиёз етказиб берилди.

Охунбобоев номли, Ильич номли, «Ленин йўли» колхозлари меҳнаткашлари ҳам бу соҳадаги йиллик топшириқларни ошириб бажардилар.

ИЛҒОР ЧОРВАДОР НАМУНАСИ

С. РАҲИМОВ номли колхознинг тажрибали сут соғувчиси Тожихон Исмоилова қарамоғидаги говмишларни меҳр билан парваришлаб, улар маҳсулдорлигини оширяпти. Илғор сут соғувчи ҳар куни 300—350 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олиб, кундалик иш нормасини ортиғи билан бажараётир. Т. Исмоилова соғиб олган сут 58 тоннадан ошиб кетди. Ўз касбини пухта эгаллаган соғувчи яна 35 тонна сут соғиб олиб, зиммасига олган оширилган социалистик мажбуриятини Октябрь байрамигача бажариш ниятида меҳнат қилмоқда.

ЎҚУВЧИЛАР ЁРДАМИ

Ҳамид Олимжон номли 12-ўрта мактабнинг юқори синф ўқувчилари ёзги каникулларда далага чиқиб, колхозчи ота-оналарига яқиндан ёрдам бераётирлар. Далаларда етиштирилган сабзавот маҳсулотларини йиғиб-териб олишда Қ. Қодирова, Р. Турдиалиева, Г. Ёдгорова, Н. Шарипова каби комсомоллар бошқаларга ўрнак кўрсатишмоқда.

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИК

Район маиший хизмат кўрсатиш уйи ходимларидан дала меҳнаткашлари мамнун бўлишмоқда. Ҳозир районда маиший хизматнинг 17 тури мавжуд. Яқинда қишлоқ аҳолисининг оғирини енгил қилиш мақсадида уй-жойлар ремонти пункти очилди. Бу ерда ва қишлоқ жойларда ишлаб турган 7 пунктда аҳолидан турли хил буюртмалар қабул қилинади. Маиший хизмат кўрсатиш уйи ходимлари ана шундай ибратли ишларни амалга ошираётганликлари туфайли ўтган етти ойлик планини 145 процентга адо этдилар.

БОЙ ТААССУРОТ БИЛАН

Маданий ёдгорликларни сақлаш район жамиятининг 30 нафар аъзоси яқинда Москвага бориб қайтишди. Улар Ватанимиз пойтахти бўйлаб экскурсияда бўлиб, ўнлаб диққатга сазовор бинолар архитектураси билан танишдилар. Айниқса, Москва Давлат университети, Бородино музейи панорамаси, СССР Қуролли кучлари музейи уларда катта таассурот қолдирди.

Т. ИСЛОМБОЕВА.

Онахон

Лазокат буви Нишонова Калинин районидаги Ленин қишлоқ Советида истиқомат қилади. У Октябрь революцияси берган бахтдан баҳраманд бўлган онахонлардан. 30-йилларнинг бошларида тузилган дастлабки коллектив хўжаликларда ҳалол меҳнат қилди, Улуғ Ватан уруши йилларида эса фронтга кетганлар ўрнига тер тўкди.

Ҳозир буви пири-бадавлат. Ўғли Ҳасан Тошкент Давлат университетида илмий ходим, Аҳмаджон колхозчи, Раҳимжон эса савдо системасида меҳнат қиляпти. 75 ёшни қаршилаган онахон 40 нафар невара, 20 нафар эварали катта хонадоннинг соҳибаси.

Б. АКБАРОВ.
ТошДУ студенти.

ШИФОХОНАЛАРГА ТОРТИҚ

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг ўттиз йиллиги муносабати билан Тошкентдаги «Ёшлик» спорт саройида медицина асбоб-ускуналари ва техникаси кўргазмаси очилган эди. Бу экспозицияга Болгария, Венгрия, Германия Демократик Республикаси, Польша ва Совет Иттифоқида тайёрланган бу хил маҳсулотларнинг янги намуналари қўйилди.

Совет Иттифоқи учун кўргазмада ўндан ортиқ йирик бўлим ажратилиб, уларда 200 га яқин турли асбоб-ускуналар намойиш қилинди. Булар орасида электрон диагностика комплекси ҳам бор эди.

Шуниси қувончлики, ана шу медицина приборларининг аксарияти Тошкентда қолдирилди. Улар республикамиздаги клиника ва касалхоналарга тарқатилди.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

«ДЎСТЛИК ҚУЙИЛМАСИ»

БЕРЛИН. ГДР металлурглари биринчи ярим йил планига қўшимча равишда 50 миллион маркали товар маҳсулот ишлаб чиқардилар. Тармоқдаги етакчи корхоналарнинг энг яхши ишлаб чиқариш коллективлари меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришганликлари учун фахрий мукофот билан тақдирландилар. Иккинчи кварталда социалистик мусобақа якунлари бўйича республиканинг «Оташин касб» мастерларидан қарийб 50 киши «Дўстлик қуйилмаси»да қатнашиш ҳуқуқига эга бўлди. Улар ГДРнинг 30 йиллиги шарафига Совет Иттифоқидаги ҳамкасблари билан бирга «Дўстлик қуйилмаси»да қатнашадилар.

Бу йилги «Дўстлик қуйилмаси» мамлакат металлурглари ҳаётида алоҳида воқеа ҳисобланади. СССРдан 350 га яқин пўлат қуювчи, прокатчи ва олий даражадаги бошқа мутахассислар 12 сентябрда меҳмон бўлиб келадилар. Мана шу шонли касб намояндалари ўртоқларча мусобақа бошлангандан бери биринчи марта ўзининг мана шундай энг кўп сонли отрядини юбормоқда.

ЗАВОД ВА ФАБРИКАЛАР ТЎЛА НАГРУЗКА БИЛАН ИШЛАМОҚДА

БУДАПЕШТ. Венгриядаги консерва заводлари ва фабрикаларининг коллективлари учун қизғин иш пайти бошланди. Бутун мамлакатда сабзавот ва мева ёппасига пишиб етилди. Республиканинг турли районларидаги консерва заводларига помидор, бодринг ва Венгриянинг саховатли тупроғи ҳадя этган бошқа мевалар ортилган юк автомобиллари карвонлари қаторлашиб келмоқда. Мамлакат консерва саноати корхоналари бу йил 900 минг тоннадан кўп сабзавот ва мевани қайта ишлашлари керак.

Венгрия далаларида «Сабзавот конвейери» тобора тез суръат билан ишламоқда. Шунинг учун ҳам консерва заводлари тиғиз график билан уч сменада ишламоқдалар. Студентлар меҳнат отрядлари кўпгина корхоналарнинг коллективларига ёрдам беришга келдилар.

АЛОҚАЧИЛАР УЙИ

УЛАН-БАТОР. МХР Булган аймоғидаги Эрдэнэт шаҳрида Совет Иттифоқи ёрдами билан қурилган алоқа уйини тантанали очиш маросими бўлди. Замонавий техника билан жиҳозланган бу объектнинг ишга туширилиши шаҳар аҳолисини маҳаллий, шаҳарлараро ва халқаро телефон ҳамда телеграф алоқаси билан таъминлашга, кўчаларда автоматлар ўрнатишга, ҳар хил радио аппаратларини ремонт қилишни ташкил этишга, монгол ва рус тилларида радио эшиттиришни олиб боришга имкон беради.

Олтой, Чойбалсан, Далан Дзадагада ва республика пойтахтида ишлаб турган радио станциялар билан бир қаторда Эрдэнэтдаги алоқа уйи мамлакатнинг радио эшиттириш тармоқларини, кенгайтириш, кенг ўлканинг саноат ва қишлоқ хўжалигини бошқаришни яхшилаш воситаси бўлиб қолади.

(ТАСС, 13 август).

ЯНГИ ҲУКУМАТГА ИШОНЧ БИЛДИРИЛДИ

РИМ, 13 август. (ТАСС). Италиянинг христиан демократ Ф. Коссига бошчилигидаги янги ҳукуматига Италия парламентининг сенати ишонч билдирди.

Ҳукуматга ишонч билдиришни ёқлаб 153 сенатор, қарши 118 сенатор овоз берди. Христиан-демократик партия, Италия социал-демократик партияси ва Италия либераллар партиясининг вакиллари янги ҳукуматни қўллаб-қувватлади. Социалистик ва республикачилар партияларидан сайланган сенаторлар овоз беришдан бош тортдилар. Коммунистлар билан сўл мустақиллар ҳукуматга ишонч билдирилишига қарши овоз бердилар.

Итальян коммунистлари ҳукумат программасининг чекланган ва зиддиятли характерини қайд этмоқдалар, янги кабинет мавжуд иқтисодий ва ижтимоий қийинчиликларни бартараф эта олмаслигини таъкидламоқдалар. Коммунистлар барча асосий демократик партияларнинг, шу жумладан Италия Коммунистик партиясининг вакилларини ўз ичига олувчи ҳукумат тузилиши кераклигини айтмоқдалар.

Бундан илгари Ф. Коссига кабинети депутатлар палатасининг ишончига сазовор бўлган эди. Энди у ўз вазифаларини ижро этишга киришиши мумкин.

Шундай қилиб, Италия Республикасининг бутун тарихи давомида энг узоқ давом этган ва етти ойдан кўпга чўзилган ҳукумат танглиги тугади.

НЬЮ-ИОРК. Минглаб американлар қуролланиш пойгасига қарши кескин норозилик билдирмоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

▲ **ВАРШАВА.** Польша архитекторлари ва шаҳарсозлари Гданьск зонасини 2010 йилгача ривожлантириш планини тузишга киришдилар. Лойиҳа авторларининг фикрича, Гданьск Сопот ва Гдин районларида денгиз соҳили Польшанинг тўртинчи энг катта саноат иқтисодий маркази бўлиб қолиши керак. Болтиқ денгизи бўйлаб қурилишлар 80 километргача чўзилади. Бу ерда кемасозлик саноатининг мавжуд базасини кенгайтириш, денгиз ва балиқ овлаш портларини янгилаш, меҳнаткашлар учун янги уй-жой массивлари барпо этиш мўлжалланмоқда.

▲ **ЛОНДОН.** Буюк Британиянинг саноати катта қийинчиликларга дуч келмоқда. Атроф-муҳит масалалари билан шуғулланувчи министрликнинг эълон қилган ҳисоботида ёзилишича, шу йилнинг дастлабки 6 ойи мобайнида мамлакатда уй-жой қурилиш ҳажми кейинги 30 йил мобайнида энг паст даражага тушиб қолган. Бу йил муниципиал уй-жой бинолари қуриш ўтган йилдагига қараганда 35 процент камайтирилди.

▲ **МАНАГУА.** Озод Никарагуа деҳқонларининг биринчи съезди шу йил сентябрь ойининг охирларида бўлиб ўтади деб хабар берди мамлакат қишлоқ хўжалик ишчилар уюшмасининг бош секретари Эдгардо Масиас. (Сомоса диктатурасига қарши кураш йилларида бу киши Хулио Родригес деган ном билан машҳур эди).

Э. Масиас бўлажак анжуманда кўриладиган асосий масалалардан бири мамлакатда амалга оширилаётган ер ислоҳотида, революция ғалабаларини ҳимоя қилишда деҳқонларнинг иштироки масаласи эканлигини таъкидлади.

▲ **ЛУСАКА.** Замбия президенти К. Каунда мамлакатда Англиянинг «Бритиш петролеум» нефть корпорациясига қарашли корхоналарни давлат ихтиёрига олиш тўғрисида Нигерия ҳукуматининг чиқарган қарорини табриклади. У Лусакадаги оммавий митингда сўзлаган нутқида бундай деди: бу тадбир Англия ҳукуматининг Африкага нисбатан олиб бораётган мунофиқона сиёсатига берилган амалий жавоб бўлади. Англия нефтни Нигериядан олиб, Жанубий Африка республикасига бермоқда. Жанубий Африка Республикаси апартеид сиёсатини ва африкаликларга нисбатан жабр-зулмни давом эттирмоқда, деб уқтириб ўтди президент.

(ТАСС, 13 август).

ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИ СЕМИНАРИ

ДЕҲЛИ, 13 август. (ТАСС). Блокларга қўшилмаслик ҳаракати мустамлакачиликка, империализмга, ирқчилик ва экспансионизмга қарши курашда ҳал қилувчи куч бўлмоғи лозим. Умумҳиндистон тинчлик ва бирдамлик ташкилотининг ташаббуси билан уюштирилган семинар иштирокчилари шундай хулосага келишди. Қўшилмаган мамлакатлар давлат ва ҳукуматлари бошлиқларининг Гаванада бўладиган конференцияси муносабати билан Ҳиндистон ҳукумати ва жамоатчилигининг диққат эътиборини халқаро ҳаётнинг баъзи проблемаларига жалб этиш мақсадида Ҳиндистон парламентининг 40 дан зиёд аъзолари, сиёсий партияларнинг бошлиқлари, мамлакатнинг таниқли олимлари ва экономистлари шу ерга келишди.

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг президенти Ромеш Чандра семинарда сўзга чиқиб, жаҳон прогрессив жамоатчилигини Кампучия Халқ Республикасининг қонуний революцион ҳукуматини қўллаб-қувватлаш ва Миср президенти Садатнинг араб мамлакатларига ва қўшилмаслик ҳаракатига нисбатан хоинона сиёсатини очиқ қоралаш йўлида кучғайратни бирлаштиришга чақирди.

Парламент аъзоси, профессор Р. Кхан Америка ҳарбий кучларининг Ҳинд океанига тўпланиши соҳилдаги давлатларнинг тинчлиги ва хавфсизлигига бевосита таҳдид қилади, деб айтди. Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантириш тўғрисидаги талабларни инобатга олмай, Қўшма Штатлар Диего-Гарсия оролида ҳарбий денгиз базасини кенгайтирмоқда ва янгиламоқда. Ўзининг бешинчи ҳарбий денгиз флотини Ҳинд океани акваториясида доимий жойлаштириб қўйишни мўлжалламоқда. Ҳинд океани зонасида кескинликни кучайтираётган империализм кучлари, деди яна Р. Кхан, Латин Америкасида, Африка ва Ҳинди-Хитойда барқарорликка путур етказмоқдалар. Осиёдаги мустақил давлатларга нисбатан тазйиқ ва очиқдан-очиқ босқинчилик сиёсатини ўтказаётган Хитой ҳам улар билан бир ёқадан бош чиқармоқда.

Семинарда сўзга чиққан нотиқлар сиёсий ва иқтисодий мустақиллик — империализм ва экспансионизм кучларининг шу мамлакатларга ўз таъсирини ўтказишга уринишига қарши қўшилмаган мамлакатлар олиб бораётган курашда муҳим омил эканлигини уқтириб ўтдилар.

ИСРОИЛ амалдорлари араб аҳолиси ва фаластинлик ватанпарварларга қарши террорни тобора авж олдирмоқдалар.

Суратда: исроиллик босқинчилар навбатдаги ҳуруж олдидан.

ТАСС фотохроникаси.

МРБНИНГ ЖОСУСЛИК ТЎРИ

АДДИС-АБЕБА, 13 август. (ТАСС). «Эфиопиэн геральд» газетаси АҚШ Марказий разведка бошқармаси (МРБ)нинг қўпорувчилик фаолиятини фош этувчи редакцион мақола босиб чиқарди. Мана шу жосуслик ташкилоти, дейилади мақолада, дунёдаги ҳамма халқларга қарши, аксилинқилобий кучларга раҳбарлик қилаётган Америка империализми системасидаги энг асосий ташкилотларнинг биридир. Бу ташкилот студентлар орасидан агентлар ва айғоқчилар ёллаш билан актив шуғулланмоқда. Шу билан бирга, Америка разведкачилари асосан ривожланаётган мамлакатлардан келган ажнабий студентларга, шунингдек ўқишни тамомлаб чет элга ишлаш учун кетаётган американликларга алоҳида эътиборни қаратмоқдалар.

Ривожланаётган мамлакатлар ўз ёшларини АҚШга ўқишга юбораётганларида ана шу томонларни ҳисобга олишлари лозим, деб таъкидлайди «Эфиопиэн геральд» газетаси.

МАРТИН ЛЮТЕР КИНГ ШАРАФИГА

НЬЮ-ИОРК, 13 август. (ТАСС). Алабама Штатининг Селма шаҳрида АҚШ негр аҳолисининг гражданлик ҳуқуқлари учун атоқли курашчи — Мартин Лютер Кингнинг бронза бюсти қўйилди. Қотил ўқидан ҳалок бўлган негрлар раҳбари руҳлантирган қора танли американликларнинг ирқий камситишга ва айирмачиликка қарши оммавий норозилик юришлари 60-йилларда айни шу шаҳардан бошланган эди.

Кинг тузган ташкилот — жанубдаги христиан раҳбарлик конференцияси ташкилотининг раҳбари Ж. Лоуэри бюстни очиш маросимида сўзлаган нутқида гарчи Кинг ҳалокати давридан бери американлик негрларнинг гражданлик ҳуқуқлари йўлидаги ҳаракат муайян муваффақиятларга эришган бўлса ҳам, ҳали кўп иш қилиниши кераклигини айтди. АҚШда қора танли аҳолига қарши жабр-зулм давом этмоқда, ку-клукс-клан бу ишларнинг ташаббускори бўлмоқда, деб таъкидлади у. «Биз Мартин Лютер Кинг хотирасини абадийлаштириш билан бирга, АҚШдаги негрларни сиёсий, иқтисодий ва социал жиҳатдан тўла озодликка чиқариш йўлида Кинг бошлаган ишни давом эттиришимиз керак», — деди Лоуэри.

Ку-клукс-кланнинг ирқчи малайлари негрларнинг ҳуқуқлари учун курашчи хотирасини бадном қилиш ва бу тантанали маросимни барбод этишга уриниб, Селмадан Монтогомеригача (Алабама штати) уч кунлик юриш ўтказдилар. Бу йиғин ҳақорат қилиш мақсадида ўтказилди, чунки 9 йил муқаддам тенг ҳуқуқлилик йўлидаги ҳаракатнинг 10 минг активи билан бирга Мартин Лютер Кинг худди шу ерлардан юриб ўтган эди.

Бироқ, иғвогарлик муваффақиятсизликка учради. Жамоатчиликнинг тазйиқи билан Монтогомери маъмурлари телба газандаларнинг шаҳарга киришини тақиқлаб қўйдилар.

МИСР—АМЕРИКА ҲАРБИЙ ҲАМКОРЛИГИ

ҚОҲИРА, 13 август. (ТАСС мухбири). АҚШ мудофаа министрининг халқаро хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Д. Макгифферт бошчилигидаги Америка ҳарбий делегациясининг Миср вакиллари билан музокаралари биринчи давраси тугади. Америка делегацияси составига кирувчи 20 га яқин Пентагон экспертлари уч кун мобайнида Миср—Америка ҳарбий ҳамкорлигини ривожлантиришнинг турли программаларини батафсил муҳокама қилдилар. Қоҳирага Американинг ҳарбий қурол-яроғларини етказиб бериш масалалари билан бир қаторда Мисрнинг ҳарбий саноатини модернизациялаш планларини амалга оширишда Қўшма Штатларнинг молиявий ва техникавий иштироки имкониятлари кўриб чиқилди. Миср-Араб Республикаси мудофаа министрлигининг вакили бўлиб ўтган музокараларни «фойдали ва самарали» деб таърифлади.

Экспертлар Қоҳирада Миср—Америка ҳарбий алоқаларини кенгайтиришнинг техникавий икир-чикирларини аниқлаб турган бир пайтда Д. Макгиффертнинг ўзи Миср-Араб Республикаси ҳарбий-сиёсий раҳбарлигининг олий мансабдорлари билан музокара ўтказди. Жумладан, президент Садат билан, вице-президент Муборак, мудофаа министри Али, бош штаб бошлиғи Бадавий билан учрашди. Қоҳирадаги газеталар мана шу учрашувлар тўғрисида хабар қилиб, аслида бўлиб ўтган суҳбатларнинг моҳияти ҳақида ҳеч қандай маълумот бермайдиган умумий иборалар билангина чекланмоқда.

Аммо обзорчилар Д. Макгиффертнинг Қоҳирадаги амалдорлар билан музокараларида стратегик тарздаги проблемалар, жумладан, Садатнинг Исроил билан сепарат «сулҳ» тузганидан кейин Қоҳира билан Вашингтон ўртасида вужудга келган иттифоқчилик муносабатлари доирасида Яқин Шарқдаги ва Африкадаги ҳаракатларни мувофиқлаштириб туришнинг конкрет соҳалари муҳокама қилинди, деган фикрни айтмоқдалар. Маълумки, Қўшма Штатлар ўзи миллий озодлик ҳаракатига қарши курашиш учун, шу регионлардаги ўзининг талончиликдан иборат империалистик мақсадларини таъминлаш учун Яқин Шарқда тузаётган ҳарбий блокда Мисрнинг актив иштирок этишига умид боғламоқда. Миср Яқин Шарқда жандарм ролини ўйнашга тайёр эканлигини яширмаяпти. Қўшма Штатлар Қоҳиранинг «хизматлари»дан манфаатдорлиги Эрондаги шоҳ режими ағдариб ташлангандан кейин ва агрессив СЕНТО блоки барбод бўлгандан кейин айниқса ошганлигини Қоҳира жуда яхши тушуниб турибди. Мана шундай бир шароитда у американликлардан имкони борича кўпроқ нарса ундириб олишга интилмоқда.

А. СУРИКОВ.

КИТОБХОНЛАРГА АРМУҒОН

Ёш китобхонларни классик ёзувчилар ижоди билан яқиндан таништириш мақсадида Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети «Ёш гвардия» нашриёти қатор амалий тадбирларни белгилади. Халқаро болалар йили муносабати билан севимли сўз усталари асарларининг янги нашрлари ҳам босилиб чиқади.

Ўқувчиларга Жомий, Жек Лондон, Некрасов, Гоголь, А. Барто, Ойбек каби ёзувчиларнинг китоблари тортиқ қилинади. Улар чиройли безакларда чоп этилади.

Чет эл адабиётининг йирик намояндаларидан ҳинд ёзувчиси Р. Тагор, Вьетнам адиби Нгуе Дин Тхи, поляк шоири Я. Корчакларнинг тўпламлари ҳам китоб жавонидан ўрин олади.

ЁШЛАР СЛЁТИ

Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг зали одатдагидан гавжум бўлди. Бу ерда милиция органларида хизмат қилаётган ёшлар слёти бўлиб ўтди. Слётга ички хизмат ветеранлари, шаҳар жамоат ташкилотларининг вакиллари, корхоналарнинг ишлаб чиқариш илғорлари ҳам ташриф буюрдилар.

Слётда шаҳар ички ишлар бошқармасининг бошлиғи, милиция генерал майори И. Ғ. Сатторов доклад қилди.

Шаҳар милиция органларига ҳар йили кўплаб ёшлар келиб қўшилмоқда. Улар жамоат тартибини сақлашда фаол иштирок этишаётир. Барча районларда ички хизмат ветеранларидан иборат устозлар Совети ташкил этилган бўлиб, унда ёшларнинг тажриба оширишлари, иш ўрганишлари учун қулай шароитлар яратилган.

Ички ишлар бошқармасида ёшларнинг касб маҳоратини ва малакасини оширишга ҳам жиддий эътибор берилияпти. Шу йилнинг ўзида 100 нафардан ортиқ ички хизмат ходимлари милиция олий ва ўрта махсус мактабларида ўз билимларини ошириб қайтишади.

Ёшлар ўртасида социалистик мусобақа ҳам намунали йўлга қўйилган. Йилнинг биринчи ярми якунларига кўра Фрунзе район ички ишлар бўлими мусобақа ғолиби деб топилди. Ленин район ички ишлар бўлимида ҳам жамоат тартибини сақлаш ишлари яхши йўлга қўйилганлиги таъкидланди.

Слёт ёш қатнашчиларда катта таассурот қолдирди.

ҲАМЗА ТУҒИЛГАН КУННИНГ 90 ЙИЛЛИГИГА

ҚАҲРАМОНЛАР АНА ШУНДАЙ ЯШАШЛАРИ КЕРАК

Навоий номидаги Ўзбекистон давлат кутубхонасида Ҳамза туғилган куннинг 90 йиллигига бағишланган китоб—сурат кўргазмаси очилди. Кўргазмага революцион шоирнинг шеърлар тўпламлари, унинг ижодини тадқиқ қилишга бағишланган илмий асарлар, замондошларининг Ҳамза ҳақидаги, унинг янги турмуш учун олиб борган кураши тўғрисидаги хотиралари қўйилган.

Кўргазма стендларида Ҳамзанинг Москва, Ленинград, қардош совет республикаларида нашр этилган китоблари бор. Бу ерга Ҳамзанинг инглиз, немис, болгар тилларига таржима қилинган асарларидан намуналар, Болгария саҳнасида қўйилган «Бой ила хизматчи» драмаси тўғрисида ҳикоя қилувчи газета саҳифалари қўйилган.

(ЎзТАГ).

ИЖОДИЙ ТОРТИҚ

Қорақалпоқ халқининг улкан шоири Бердах ўзидан бой ижодий мерос қолдирди. Моҳир сўз санъаткорининг ҳаёт ва ижод йўли ёш композитор Т. Қурбоновни йирик музика асари яратишга илҳомлантирди.

У яқинда бу поэмасини ёзиб тугатди. «Бўза тоғ» деб номланган мазкур жозибадор асарда шоир сиймоси тараннум этилади.

Асардаги «Бўза тоғ» овулига бағишланган қўшиқ оҳанглари ҳам завқ билан тингланади, овул чўпонларининг ўзига хос ҳаёти киши кўз ўнгида жонли гавдаланади.

Поэма республика композиторлари союзи томонидан яқинда уюштирилган янги музика асарларини тинглаш ва муҳокама қилиш кечасида ижро этилди.

ШЕЪР—УМРДАН ЛАВҲА

(«ЁШ ҲАВАСКОРЛАРНИНГ МАШҚЛАРИНИ ЎҚИБ...»)

Табиат ва инсон ҳаёти ҳақида ўйлаш, фикрга толиш, турфа гўзалликлардан завқланиш, давр суръатини ҳис этиш, она-Ватанга, туғилган юртга нисбатан ич-ичдан меҳр-садоқат ҳисларини туйиш ҳислатлари ҳамманинг ҳам кўнглига хос муштарак туйғулардир. Аммо бу туйғулар кўпларда собит шаклланган ҳолда бўлса-да, одатда изҳор этилавермайди, яъни пинҳон кечади. Зеро, уларда бунга эҳтиёж сезилмаслиги мумкин. Лекин айрим қалблар борки, ўз ҳаяжонини бошқалар билан баҳам кўргиси келади, уларни қоғозга тушириб, мисраларга муҳрлаш иштиёқи билан яшайдилар.

Севолганим фақат инсону
қалам,
Кўзимдан оқмади аламли
ёшлар.
Қани шундай яшаса ҳар
одам,
Дунё бўлур эди бундан
мунаввар. —

деб ёзади оққўрғонлик ёш ҳаваскор Ў. Ҳолбоева «Умрим» номли шеърида. Тўйтепада яшовчи оддий ишчи И. Маюсуповнинг «Баъзи одамлар» номли шеъридан эса шундай сатрларни ўқиш мумкин:

Мен юракда юртим
суратин чиздим,
Бир умр у қолди
суратлигича,
Юлиб ололмади баъзи
одамлар.
Мен юракда инсон суратин
чиздим,
Бир умр у қолди
суратлигича,
Юлиб ололмади баъзи
одамлар...

Бу келтирилган сатрларни ҳали бадиий жиҳатдан мукаммал деб бўлмайди. Айрим ўринларда ҳатто шеърият техникасига ҳам амал қилинмаган. Лекин шуниси диққатга сазоворки, мазкур сатрларда яхши ният ва самимийлик бор.

Яхши шеърни умрдан бир лавҳа дейиш мумкин. Бундай шеър яратиш учун эса туйғуларнинг ҳаққонийлиги талаб қилинади. Яъни бу борада ижодкорнинг яхши ниятигина кифоя қилмайди ёки унинг бекиёс завқи-ҳаяжони ҳам, ўта билимдонлигию, бой таассуроти ҳам шеърнинг таъсир қудратини таъминлай олмайди. Балки юқорида саналган ҳусусиятларнинг барчаси юксак маҳорат билан уйғунлашган ҳолдагина кутилган мўъжиза содир бўлади. Бадиий маҳорат эса фақат тинимсиз изланишлар, мутолаа ҳамда машқлар устида тер тўкиб меҳнат қилишнинггина самараси эканлиги барчага маълум.

Мана қўлимизда яна бир даста шеър. Уларни редакцияга бекободлик Р. Мадумаров, ғазалкентлик Д. Эгамбердиева, чирчиқлик талаба М. Эргашева, Бўстонлиқ районидан А. Усаметов, пискентлик Қ. Қўшиев, тошкентлик М. Худойберганов, Калинин районидан М. Содиқов, бекободлик А. Шерматов, Оржоникидзе районидан А. Турдиматов, бўкалик А. Андақулов, тошкентлик А. Бекматов, оққўрғонлик Г. Сарибоева, Б. Ғаниев, Тошду студенти Ҳ. Раҳмонов, Оҳангарондан Қ. Адинаев, Тошкентдан Ф. Убайдуллаев, Бекободдан Ҳ. Отақулов, андижонлик М. Омонова ва бошқалар йўллашган. Хўш, уларнинг изланишлари ҳақида нима дейиш мумкин? Шуниси қизиқки, бу барча машқлар савияси жиҳатидан умумийлик касб этган. Зеро, улар ҳали ўқувчига биронбир янги фикр бера олмайди, унинг юрагига учқун ташлай олмайди, унга ўз кайфияти таъсирини ўтказишдан ожиз. Чунки уларда янги фикр ҳам, учқун ҳам, маълум бир кайфият ҳам йўқ.

Масалан, Р. Мадумаров «Йиллар ўтар» номли шеърида шундай дейди:

Йиллар ўтар, ўтиб кетади,
Қалбда қолар ўша
даврлар. (?)

Мен ёшлигим эсга оламан,
Қариб қолганимда ҳам,
дўстлар (?)

Шеърнинг давоми ҳам шу тарзда ҳароратсиз, пухта ишланмаган сатрларда талқин этилган. А. Андақулов эса Бўкага бағишланган шеърини шундай бошлайди:

Эй азим, эй чаман Бўка,
Сувинг шарбат, эй зебо
Бўка.
Ўғлинг келди
қучоқларингга,
Саломимни қабул эт,
Бўка.

Навбатдаги сатрлар ҳам ана шундай турли-туман вазнларда давом этади. Кўриниб турибдики, бу шеър-шеър эмас, балки чучмал сўзлар хирмонига айланиб қолган.

А. Турдиматов «Баҳор» номли шеърида шоир Э. Воҳидовнинг маълум ва машҳур сатрларини дабдурустдан ўзиники қилиб олмоқчи бўлган.

Ижод энг аввало барчадан покиза виждонни талаб қилади. Ижоднинг барчага аён, лекин амал қилиш эса мушкул бўлган қонун ва талабларига содиқ қолаолган ижодкоргина элнинг, шеърият мухлисларининг эътиборига сазовор бўлиши мумкин. Биз ҳаваскор дўстларимизнинг келгусида ўз ижодларини рангдор умр лавҳалари — етук шеърлар билан бойитишларига тилакдошмиз.

Мирпўлат МИРЗАЕВ.

Тошкент ҳайвонот боғида ҳозирги пайтда ер куррасининг турли қисмларидан келтирилган ҳайвонларнинг 200 дан кўпроқ тури мавжуд. Бу ерга яқинда Жонн номли шимпанзе келтирилди.

Суратда: ҳайвонот боғи ходими В. И. Липицкий Жонн номли шимпанзе билан сайр қилмоқда.

Р. Шамсиддинов фотоси. (ЎзТАГ).

ҚЎҒИРЧОҚ ТЕАТРИ ҚУРИЛИШИДА

Жонажон пойтахтимиз Тошкент йилдан-йилга ободонлашиб, гўзаллашиб бормоқда. Унинг халқаро обрўси ҳам ўсиб, йирик анжуманлар ўтказиладиган марказлардан бирига айланиб қолди.

Шу йилнинг октябрь ойида ўтказиладиган Осиё мамлакатлари қўғирчоқ театрлари халқаро фестивали ҳам шундай саналардан биридир. Бу анжуманга ҳамма жойда катта тайёргарлик курилмоқда. Республикамиз қўғирчоқ театрларида янги спектакллар саҳналаштириляпти. Бу спектакллар фестиваль кунларида томошабинларга ҳавола этилади.

Ўрта Осиё ихтисослашган транспорт қурилиш трестига қарашли 209-қурилиш бошқармасининг бинокорлари фестивалга муносиб совға ҳозирлашмоқда. Улар Ленин номли болалар боғида республика қўғирчоқ театрининг янги биноси қурилишини жадал суръатлар билан олиб бормоқдалар. Қурувчилар иш вақти ҳамда машина-механизмлардан унумли фойдаланишмоқда. Натижа ёмон бўлгани йўқ. Ҳар куни нормадагидан анча кўп иш қилиняпти. Табиийки, бу ойлик ва квартал планларни ортиғи билан бажарилишини таъминлаяпти.

Участкада социалистик мусобақа кенг қулоч ёйган. Бунда ишни Злобин методи асосида ташкил қилган Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор В. Ковалев, Ю. Колесников, И. Йўлдошевлар бошчилик қилаётган бригадалар ғолиблик қилишаётир.

— Бригадамиз аъзоларининг ёши, меҳнат тажрибаси ҳар хил бўлишига қарамасдан жуда аҳил, — дейди комплекс бригада етакчиси В. Ковалев. — Тажрибали қурувчилар ёшларга қурувчилик касбининг сир-асрорларини сидқидилдан ўргатиб, уларнинг ҳам ортда қолмасликларига кўмаклашишяпти.

Бригадирнинг гапида жон бор. Участкадаги бир ёқадан бош чиқариб ишлаш, аҳиллик, ўзаро ёрдам кўрсаткичларнинг янада юқори бўлишини таъминлаяпти. Етти ойлик план 102 процент адо этилди. Пландан ташқари бир неча минг сўмлик иш бажарилди. Бино яқин кунларда қад кўтариб, пардозчиларга топширилади.

Қурувчиларнинг мақсади театр қурилишини жадаллаштириб фестиваль очиладиган кунгача фойдаланишга топшириш. Бу халқаро Болалар йилида республикамизнинг ёш қўғирчоқ театр мухлисларига катта совға бўлади.

Б. ЭГАМҚУЛОВ.

Спорт

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Олий лига қатнашчилари иккинчи давранинг иккинчи тур ўйинларини ўтказишди. Чемпионат пешқадамлари Донецкнинг «Шахтёр» командаси Ереванда «Арарат» билан бўлган учрашувни 1:1 ҳисобида дуранг қилди. Бокуда маҳаллий «Нефтчи» билан Олмаотанинг «Қайрат» ўртасидаги учрашув тугашига бир неча секунд қолганда ярим ҳимоячи Нурмамедов кучли зарб билан тўпни меҳмонлар дарвозасига киритиб, командасига қўш очко олиб берди. Пойтахтнинг Марказий Армия спорт клуби командаси Ворошиловграднинг «Заря» футболчиларини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратди. Петросян киритган тўпга Колесников жавоб қайтарган бўлса, Беленков иккинчи тўпни киритиб командасининг ғалабасини таъминлади.

Киев динамочилари пойтахт темирйўлчилари билан бўлган учрашувда биринчи бўлиб ўз дарвозаларидан тўп ўтказиб юборган бўлсалар-да, кейинчалик ташаббусни ўз қўлларига олиб, 3:1 ҳисобида ғолиб келишди. Одессада маҳаллий «Черноморец» командаси билан Ростов Доннинг Армия спорт клуби ўртасидаги учрашувда 2:2 ҳисоби қайд этилди.

«Динамо» (Тбилиси) — «Зенит», «Крылья Советов» — «Динамо» (Москва) учрашувлари аввал ўтказилган бўлиб, бу ўйинларда Тбилиси ва Куйбишев футболчилари ғолиб келишган эди.

Бугунгача 30 очко тўплаган Донецкнинг «Шахтёр» командаси пешқадамлик қилмоқда. Тбилиси футболчилари 29 очко билан иккинчи ўринни эгаллаб турибди. Киев динамочилари 28 очко билан учинчи ўринда боришмоқда.

Мамлакат чемпионати иккинчи лига бешинчи зона қатнашчилари ҳам навбатдаги тур ўйинларини ўтказишди. Пешқадам «Шаҳрихон» футболчилари Гулистоннинг «Пахтачи» коллективини қабул қилиб, 2:0 ҳисобида ғалабага эришдилар ва 42 очко билан бешинчи зонада карвонбошилик қилишмоқда. «Янгиер» сафарда Челябинскнинг «Сигнал» командасини 2:0 ҳисобида енгиб, 37 очко тўплаган бўлса, Жиззахнинг «Бўстон» футболчилари «Хива» билан бўлган ўйинни натижасиз тугатдилар ва 36 очко билан учинчи ўринда боришмоқда. 29 турнинг қолган ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди. «Актюбинец» — «Қаршистрой» — 3:0, «Металлург» (Чимкент) — «Пахтакор» 5:0, «Химик» — «Автомобилист» — 3:0, «Амударё» — «Хоразм» 2:1, «Труд» — «Зарафшон» — 1:1, «Строитель» — «Хўжанд» — 2:0, «Металлург» (Магнитагорск) — «Динамо» — 1:1, «Нефтяник» — «Орбита» 0:1, «Текстильщик» — «Наримоновец» — 3:2.

АЗИЗМУРОДОВНИНГ ЯНГИ РЕКОРДИ

Баландликка сакраш бўйича ўзининг юксак натижалари билан спорт мухлислари ва тренерларни ҳайратга солаётган Олег Азизмуродов республика рекордини яна янгилади. Мамлакат терма командаси сафида Прагада ўтказилган енгил атлетикачиларнинг халқаро турнирида республикамиз вакили 2 метр 19 сантиметр баландликдаги планкадан ошиб ўтиб, олтин медаль эгаси бўлди. Спортчимиз Болгария, Венгрия, Польша, Чехословакия, ГДР. Руминия, Куба, Корея Халқ Демократик республикаси спортчилари иштирок этган бу турнирда барча рақибларни орқада қолдирди. Валерий Брумелнинг издоши бўлган Олег Азизмуродов шу йил баҳордаги натижасини қисқа вақт ичида 10 сантиметрга оширишга муваффақ бўлди. Мутахассислар ва тренерлар бу спортчига катта умид боғлашмоқда. Биз ҳам Азизмуродов енгил атлетиканинг бу турида юксак натижалари билан ҳали мухлисларни бир неча бор қувонтиради деб умид қиламиз. СССР терма командаси сафида қатнашган ўзбекистонлик Л. Кирюхина билан В. Климовлар ҳам халқаро турнирда бронза медалларига сазовор бўлишди.

РАССОМ ХАНДАСИ

— Кампиршо, милтиқни уйга элтиб қўй. Тағин уни кечаси ўғирлатиб-нетиб қўймай...

●

— Ўзим қушдек бўлсаму, тарозингиз 99 килограммни кўрсатяпти. Нима бало, вазни оғирлардан ортиқча пул оласизми?

— Бу авзойингизга тарози ҳали ҳам кам кўрсатяпти, иним!

АДАБИЁТЛАР ОММАЛАШТИРИЛДИ

Республика китоб савдоси ташкилотлари адабиётлар пропагандасини яхши йўлга қўймоқдалар. Халқаро болалар йили муносабати билан кичкинтойларга бағишланган асарларни оммалаштириш юзасидан ҳам қатор тадбирлар белгиланди.

Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида Бекобод шаҳрида «Ўзбек шоирлари — болаларга», Олмалиқ шаҳрида «Мақтов сўзларимиз — китобга» деган оғзаки журналлар ташкил этилди. Шунингдек, жойларда «Китоблар — менинг дўстларим», «Китоб сенинг энг яқин дўстинг» кўргазма-савдоси уюштирилди.

Китоб магазинларида болалар ёзувчилари иштирокида улар асарлари савдоси ҳам ташкил этилади.

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

Бодрингхўрликда гап кўп

Ҳаммамиз севиб истеъмол қиладиган одатдаги хушхўр бодринг, аслида, ҳали пишиб етилмаган бўлади. Обдан етилиб пишгани эса пўсти қалинлашиб, уруғлари қотиб, эти бемаза бўлиб кетиши сабабли ейилмайди. Дарвоқе, бодрингнинг юнонча атамаси — «гурос» етилмаган, пишмаган деган маънони англатади.

Бодринг — бир йиллик ўсимлик. Унинг шакли, кўриниши, ранги ҳаммага маълум. Полиз мевалари орасида ер юзида кенг тарқалгани ҳам шу. Мамлакатимизда карамдан кейин бодринг кўп экилади.

Бодринг жуда сувталаб ўсимликдир. Ёруғликни ҳам яхши кўради-ю, лекин унга жуда ҳам талабгор эмас. Меваси турли катталикда 3 сантиметрдан 75 сантиметргача узунликда бўлади. Каттаси ҳам, майдаси ҳам турган-битгани (95 проценти) сувдан иборат. Шунинг учун бўлса керак, айримлар ноҳақ равишда бодрингдан нима наф бор, деб ўйлашади.

Тўғри, у бошқа сабзавот ва полиз экинларига нисбатан тўйимли эмас, лекин у таъми ва хушбўйлиги билан севиб истеъмол қилинади. Кўмкўк бодрингни қарсиллатиб еганга нима етсин! Унинг хушбўй иси иштаҳани очибгина қолмай, кайфиятни кўтаради ҳам. Табиатнинг ажойиб неъмати бўлмиш бодрингнинг булардан ташқари яна талайгина афзалликлари бор. Чунончи, ундаги пентонлаштирувчи (овқат ҳазм бўлишида оқсилларнинг титилишидан ҳосил бўлган маҳсулот) ферментлар озиқ-овқатлар таркибидаги оқсил ва B_2 витаминини организмга сингишини яхшилайди. Шунингдек, бир килограмм бодрингда 0,04 миллиграмм йод мавжудлиги ҳам унинг фойдалилигидан далолат беради.

Бодрингдаги клетчатка организмга сингмаса-да, у ичак фаолиятини нормаллаштиришга хизмат қилади. Мазкур полиз меваси семизликни йўқотишда, ошқозон, жигар ва буйрак хасталикларини даволашда ҳам фойдалидир. Хуллас, унинг шифобахш ҳосиятларини анча санаш мумкин. Шу боис, мутахассисларнинг фикрича, ҳар бир одам йилда 15 килограммгача бодринг истеъмол қилиши фойдадан ҳоли эмас.

Бодринг ҳақида гап борар экан, уни тузлаш ҳақида тўхталиш жоиз. Ҳозир умуман бир неча юз хил бодринг нави бўлиб, Иттифоқимизда унинг 30 хили етиштирилади. Булардан «Ўзбекистон», «Эрта олтой нави», «Астрахань», «Маҳаллий», «Тошкент» ва «Марғилон» навлари салат учун жуда боп, «Вяземск», «Эрта украин нави», «Ютуқ», «Рябчик», «Ғолиб» сингари навлари эса тузлашга яхши. Хусусан, «Ўзбекистон» (100 граммида 129 миллиграмм) ва «Марғилон» (100 граммида 140 миллиграмм) навлари таркибида С витамини борлиги билан диққатга сазовор.

Одатда, тузлаш учун эти зич, пўстлоғи юпқа, уруғи оз бодринг танланади. Улар таркибида 2 процент қанд, шакли тўғри ва майда бўлиши керак. Бодрингнинг қанчалик узоқ сақланиши ундаги қанд миқдорига боғлиқ, қолаверса, майда бодрингда йириригига нисбатан қанд моддаси кўпроқ, демак, у ширинроқ бўлади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги
ихтисослаштирилган экспериментал-ремонт ишлаб чиқариш корхонасининг марказий базаси қошидаги
42-ИХТИСОСЛАШТИРИЛГАН ҚИШЛОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИНИНГ ФИЛИАЛИ
қуйидаги ихтисослар бўйича
1979—80 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

токарь, металл конструкциялар тайёрлаш бўйича слесарь, қолипловчи-қуювчи, ёритиш, ёритгич ва куч тармоқлари ҳамда электр асбоб-ускуналари бўйича электромонтажчи, ўқиш муддати — 1 йил; фрезерчи, станоксоз-дурадгор ва бинокор-дурадгор. Ўқиш муддати — 2 йил; электр-газ пайвандчи, автокранчи, автослесарь.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотли, 15 ва ундан юқори ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади.

Қабул қилинган кишилар бепул уч марта иссиқ овқат, кийим-кечак, 10 сўм миқдорида стипендиядан фойдаланадилар. Қолипловчи-қуювчилар — 40 сўм миқдорида стипендия билан ҳамда ишлаб чиқариш практикасида тушадиган иш ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

Бошқа шаҳардан келган кишилар ётоқхона билан таъминланади.

Билим юртини аъло баҳо билан тамомлаб чиққан кишилар имтиёзли шартлар билан олий ва ўрта махсус ўқув юртларига юборилади.

Директор номига топшириладиган аризага қуйидагилар илова қилинади: таржимаи ҳол, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома: турар-жойидан справка, медицина справкаси (286-форма); 3х4 см. ҳажмидаги 4 та фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР —1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Адрес: Ўрта Чирчиқ райони, Бектемир шаҳри, Лихачев кўчаси, 13-уй (63-автобуснинг «9-автобаза» бекати).

СССР Энергетика министрлиги
Ишчилар таъминоти Бош бошқармасининг
ЎЗБЕКИСТОН ИШЧИЛАР ТАЪМИНОТИ БОШҚАРМАСИ
1979—1980 ўқув йилига
қуйидаги ихтисослар бўйича
Львов шаҳридаги техника билим юртида
ўқитиш учун
10-СИНФНИ БИТИРГАН ЁШЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ошпаз, қандолатчи. Ўқиш муддати — 2 йил; официант, озиқ-овқат маҳсулотлари кассир-назоратчиси. Ўқиш муддати — 1 йил; кенг профилдаги сотувчи. Ўқиш муддати — 1 йилу 6 ой.

Ўқиш жойигача бориш учун кетадиган йўл харажатлари корхона томонидан тўланади.

Ўқишга қабул қилинган шахслар ётоқхона билан ва ойига 30 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: ариза, таржимаи ҳоли, маълумоти тўғрисида ҳужжат, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, ҳарбий рўйхатдан ўтганлиги тўғрисида гувоҳнома, турар жойидан, оилавий аҳволи тўғрисида ва 286-формадаги медицина справкалари, 3х4 см. катталикдаги 4 та фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 22-уй, кадрлар бўлими. Телефон 41-32-50.

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
18—19 АВГУСТ СОАТ 7.00 ДА
Ўзбекистон радиоси «Табассум» радиожурнали ижодкор ва ижрочилари иштирокида
VI АНЪАНАВИЙ

ТАБАССУМ САЙЛИ

ЎТКАЗИЛАДИ

Программада: табассум усталарининг чиқишлари, интермедиялар, миниатюралар, ҳазиллар, ҳажвиялар, лирик, ҳажвий қўшиқ ва рақслар.

Боғимизга марҳамат, кулги шинавандалари!

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Время». 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — «Ўсмирлар ижоди». 10.35 — «Ер магзи». 11.40 — «Киносаёҳатчилар клуби». 12.40 — Концерт. 13.10 — 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — «Сибирь ва Узоқ Шарқ бўйлаб». 16.00 — «Рус тили». 16.30 — Воронеж музика билим юрти халқ чолғу оркестрининг концерти. 17.00 — Халқаро болалар йилига. 17.30 — Замонавий беш кураш бўйича жаҳон чемпионати. 18.00 — «Горничилар қаердасиз!» 18.30 — «Подмосковье меридиани». 19.00 — «Қувноқ ноталар». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — Л. Снегирева чалади (арфа). 19.50 — «Алкоголизм». Врач суҳбати. 20.20 — «Ер магзи». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ҳиндистон мустақил деб эълон қилинган кунга бағишланган кинопрограмма». 23.55 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — «Учрашув». Болалар учун телефильм. 12.10 — Болалар учун «Биз қувноқ ва шодон яшаймиз». 12.40 — «Қора тоғ». Бадиий фильм. 18.20 — «Қўрқинчли ҳайвон». Болалар учун мультфильм. 18.30 — Болалар учун адабий театр. 19.05 — «Фойдали учрашувлар». 19.30— «Ахборот». 19.45 — Ҳ. Ҳ. Ниёзий таваллудининг 90 йиллигига. «Ҳамзахонлик». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ҳинд кинофильмларидан қўшиқлар 21.30 —«Время». 22.05 — «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.20 — Ўзбек халқ куйларидан концерт.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

18.40 — «Оператор Кипснинг янги саргузашти». Болалар учун мультфильм. 19.00— «Қизиқувчилар экрани». 19.30 — Олмалиқ беш йиллик маршида. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — «Трест» операцияси.

ТЕАТР

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 15/VIII да **Флория Тосна,** 16/VIII да **Севги ҳақида қисса** (19.00).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/VIII да **Томоша давом этади,** 16/VIII да **«Олтин девор».**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИ БИНОСИДА **Ғ. Камол номли Татар давлат академик театрининг гастроллари** — 15/VIII да **Дилафрузнинг тўрт қайлиғи,** 16/VIII да **Дўстона суҳбат.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА **«КИЧИК ЮЛДУЗЛАР ШУЪЛАСИ» лилипутлар циркининг гастроллари.**

●

Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг
ЭЛЕКТР ХИЗМАТИ
контактли-кабель тармоғининг электромонтёрларини (ўқиш муддати — 3 ой. Стипендия — 100 сўм); **подстанцияларнинг навбатчи электромонтёрларини** (ўқиш муддати — 6 ой. Стипендия — 60 сўм). тайёрлайдиган курсларга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

18 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.

Елгиз кишилар ётоқхона ва шаҳар пропискаси билан таъминланадилар.

Адрес: Тошкент-29, Ўзбекистон кўчаси, 41 «а»-уй (1, 3, 4, 5, 7, 8, 11, 13-трамвайлар ва 69-автобуснинг «Тошкент» меҳмонхонаси» бекати).

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент–П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750 БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 13178. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е — 2546.